

Gabriel Hartenberger fotói

VÖAV LV Wien a 8–9. oldalon

Komlós Attila

Kappadókia

5. oldal

Szigetvári Krisztián

Spanyol építészettörténet

11. oldal

Lenkey István

A szülőföld vonzásában

23. oldal

Kocsis József

Szögletes fényű Hold

3–4. oldal

Kamarás Klára

Sorshorgoló

26. oldal

Bányai Tamás

Jegyzetek

25. oldal

Jéki László

Sötét anyag – sötét energia

21. oldal

Videcz Ferenc

Alku

10. oldal

Rónaky Edit

Olvasólámpa

26. oldal

Tartalom

Kocsis József:	
Szögletes fényű Hold	4
Komlós Attila:	
Kappadókia	5
Rónaky Edit: Grace és Glória	
Bandi András írása	6
Tavaszi programok	
a Míves Tojás Múzeumban	
A Mecsek állatvilága 2.	7
Tám László rovata:	
VÖAV LV Wien	8-9
Videcz Ferenc:	
Alku – 3.	10
Szigetvári Krisztián:	
Spanyol építészettörténet	11
Antos Árpád:	
Barangolások Erdélyben	12
Winkler András: Huncutságok	
Kocsis Tibor: Kép-vers	13
Kardhordó Kálmán: Bélyegvilág	
SZJA 1%	14
Fiatalok oldala	
Versek, próza	15
Rejtvények, varázskép	16-17
Szarvas István írása	18
Szarvas István:	
Arany Benjámín	19
Czupy György: A régi Sellye	
Lenkey István:	
A szülőföld vonzásában	20
Jéki László:	
Sötét anyag – sötét energia	21
Rónai Béla:	
Magyarul – magyarán	
Versek	22
Lenkey István:	
Télűzés, tavaszvárás	23
Dr. Vargha Dezső:	
Pécs, Baranya – 1849	24
Bányai Tamás (Észak-Karolina):	
Jegyzetek	25
Rónaky Edit: Olvasólámpa	
Kamarás Klára: Sorshorgoló	26
Motesiky Árpád (Szlovákia):	
Csinyi Péter és Csinyi Márton	27
Szigetvári Krisztián 2/3 oldala	
Rónaky Edit: Humor	28
Logika- és memóriafejlesztés	29
Az Alexandra újdonságai	30
Rádióműsor, könyvajánló	31

L. Csépanyi Katalin

L. Csépanyi Katalin

Káplár László Jó Ember Díj

Káplár László, a 2003-ban ötvenévesen el-távozott újságíró kolléga, a jó barát, a jó ember nevének és emlékének fennmaradására jött létre a Káplár Alapítvány. A kulturális teljesítmények díjazására az alapítvány a névadó személye előtt tisztelegve létrehozta a Jó Ember Díjat – melyet évente egyszer ad ki a kuratórium döntése alapján. **A Jó Ember Díjra március 31-ig lehet jelölni.** A kuratórium olyan személyek jelölését várja, akik a szívükkel látva egyszerűen csak tesszik a dolgukat önzetlenül, és közben észre sem veszik, hogy milyen sok ember javát szolgálják a széleskörűen értelmezett kultúra területén.

A bánáti bazsarózsa

A Hetedhétár web-oldaláról – www.hetedhethatar.hu – elérhető a Káplár László Alapítvány honlapja. A Jó Ember díjra a jelölést levélben az alapítvány székhelyén (7761 Kozármisleny, Mikszáth Kálmán u. 24.), telefonon a 30/575-3997-es számon, e-mail-en a hethatar@hetedhethatar.hu címen lehet megtenni. (A díj Judit Hagner, Németországban élő magyar származású szobrászművész alkotása.)

A kuratórium elnöke Dankházi Lajos (Budapest), tagjai: Králik Ivánné (Siklós), L. Csépanyi Katalin (Pécs), Tárkányi Béla (Debrecen) – az elmúlt évben elhalálozott kuratóriumi tag, Kurucz Gyula helyére Borsós István (Pécs) kerül 2008-ban.

A Jó Ember Díj eddigi kitüntetettjei: **Káplár László** posztumusz, **Dr. Rideg Lászlóné** (Pécs, Szociális Háló Egyesület), **Varga Ilona** (Budapest, Magyar Rádió).

Mivel az alapítvány és a díj névadója, Káplár László nagy természetbarátként családjával minden évben elment a Zengőre a bánáti bazsarózsa virágzásának idején, ezért a díjátadás is ehhez az időponthoz igazodik. Ez évben **április 19-én, szombaton** 11 órakor találkoznak a Zengő lábánál, Pécsváradon a várban a névadóra emlékező rokonok, barátok, tisztelők, valamint a díjazottak.

A Pécsi Balett Mexikóban

A Pécsi Balett háromhetes turnéra kapott meghívást Mexikóba 2008. február 27-től március 19-ig. Victor Hugo világhírű regényének balettváltozatát, A Notre-Dame-i toronyőr című nagy sikerű produkciójukat mutatják be tizenöt különböző városban. A tervezett helyszínek: Oaxaca, Veracruz, Orizaba, Morelia, Irapuato, Zamora, Colima, Monterrey, Saltillo, Durango, Aguascalientes, San Luis Potosi, Zacatecas, Queretaro, Leon.

Jurányi Patrick koreográfiája Weisz Nándor fülbemászó, romantikus dallamaival a mexikói turné után Budapesten, a Művészetek Palotájában is látható lesz még április 17-én. Főbb szerepekben: Esmeralda: Spala Korinna m.v., Harangozó-díjas, a KFKI Kamarabalett szólistája,

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője

az **OBSERVER**

Observer Budapest
Médiafigyelő Kft.

1084 Budapest, VIII., Auróra u. 11. Tel.: 303-4744, <http://www.observer.hu>

Közérdekű magazin

Szerkeszti: L. Csépanyi Katalin

Kiadja a Héthatár Bt. A kiadásért a kiadó vezetője felel.

Postacím: 7614 Pécs, Pf. 59.

A kiadó címe: 7761 Kozármisleny, Mikszáth Kálmán u. 24.

Telefon/fax: 72/370-264 • Mobil: 30/575-3997 • e-mail: hethatar@t-online.hu

Internet elérhetőség: www.hetedhethatar.hu, hethatar@hetedhethatar.hu

Tördelés: Edenscript Kft. 7625 Pécs, Vilmos u. 39/a., www.edenscript.hu

Előfizethető a kiadónál.

Előfizetési díj 12 számra: 1500 Ft.

Bankszámlaszám: 50100112-12005985

Készült a Bornus Nyomdában, Pécs, Közraktár u. 4-6. Felelős vezető: Borbély Tamás

ISSN-1418-1096

HETEDHÉTHATÁR

e.script
fordítóiroda

Fordítás 6 óras
3, 2, 1 napos vagy határidővel!

1,5 Ft/karakter (+ÁFA),
angol és német nyelvekről **szóközök nélkül!**

Nyitva: hétköznap 08.00-19.00

7624 Pécs, Hungária u. 14.
Tel./fax: 72/227-350 info@edenscript.hu

Amennyiben kedveli lapunkat, támogassa a Hetedhéthatárt előfizetéssel!
Kérésre postai utalványt küldünk (7614 Pécs, Pf. 59.). Bankszámlaszám: 50100112-12005985

Kocsis József

Szögletes fényű Hold

József Kocsis

Az idős hölgy, anyám testvére az estét várja, hogy besötétedjen végre egészen, és a sűrűsödő homály olyan szűkre vonja a teret körülötte, hogy oda csak ő férjen be, s kirekesztődjék belőle minden fölösleges és oda nem illő részlet, amelyek megmagyarázhatatlan módon kerítik körbe napközben. Fáradt nagyon, talán mégiscsak megerőltető volt az erdei séta, ezt tőle tudom, az imént mesélt róla, pedig olyan könnyedén repdesett a fák közt kanyargó utak labirintusában, ahogyan kislány-önmagára emlékszik a nagyapja pincéje mögötti kiserdő ösvényein, amikor masnira kötött széles szalagjai úgy szállkostak mellette, mint két óriás pillangó. Sietnie kellett, mert mindenfelől hallotta a gondozónők hangját, őt keresték, a nevét kiáltozták, járták az erdőt keresztül-kasul a derengő fényességben, aztán csak rátaláltak és megragadták kedvesen, tréfálkozva, feddő szavakkal

mégis; harag nélkül, csillapítóan szóltak hozzá, nem volt oka, hogy nehezteljen rájuk. A szobatársa szerencsésebb volt, a lombok között meghúzódott csöndesen, csak intett a szemével a magasból, hogy el ne árulja őt, pedig esze ágában sem volt, inkább azon mulatott magában, hogy ugyan ki keresne a fák ágain egy nála hét évvel fiatalabb, nyolcvannyolc éves öregasszonyt, erre senki nem gondolna magától, hogy ilyesmi lehetséges.

Talán mégiscsak jobb, hogy visszahozták, ezt most gondolja, utólag, a sötétebb sötétre várakozva, hiszen hogyan talált volna haza magától, így a jó, egyedül van itt is a feketedő estében, teljesen mindegy, hol van, máshol is ugyanez a sűrű sötétség borítaná a szobáját, kitöltve nyugtatóan lágy anyagával a kiüresedés sajgó réseit. Az öccse maradhatott volna még, talán sikerült volna jobban szétválogatnia beszélgetés közben álmoképeit a valóságos történésektől, sokszor elég egy közbevetés, hogy ráébredjen: lehetetlenségeket beszél, felülni sincs elég ereje, hogy is kerülhetett volna az erdőbe, belátja, ám a fáradsága annyira valóságos, hogy magában hitelesíteni képes a kiállt megpróbáltatásokat, elfogadja hát azokat valódiaknak. Öccsétől egyébként így is szép, hogy gyakran látogatja, és nemcsak az otthonban, itt az új helyén is, ami pont olyan, mint a régi lakása volt, ahová már sosem mehet vissza, talán mert nem volna biztonságban, így gondolja. Ez itt éppúgy megfelelő, csak meg kell szoknia, hogy olyan meredekre épült a zsákutca sarkán, hogy távolodó öccsének csak a lábaszárát látta az első ablakon át, a következőn meg már nem is látszott, amikor elment a párkány alatt, nyújtózkodnia kellett, hogy megkopogtathassa az ablaküveget. Lehet, persze, hogy azért nem látszott, mert addigra besötétedett egészen; most is hiába néz kifelé, csak az átlátszatlan sötétet láthatja.

Az estékben az a jó, ezt naponta ágyba kerülve elégedettséggel nyugtázza az idős hölgy, hogy az áttetsző fényben kiszűrődik a környezetből minden zavaró körülmény, nem kell kerülgetnie a tola-kodó-bizalmaskodó tekinteteket, s ösz-

szereznie a váratlan megszólításokra, nincsenek útjában a szobájában sokasodó idegenek, akik közül némelyeket olykor szobatársainak gondol, máskor meg csodálkozva kutat az emlékezetében, hogy kerültek ezek az ő szobájába, meglehet, ő tévedhetett közéjük valahogy, és nem talál haza azóta sem; mások meg talán látogatók, körülállják az ágyakat, elüldögélnek az ágyszéleken, mire újra jönnek, elfelejti az arcukat, de az is lehet, hogy mások azok mindig, nem is ő a feledékeny; csak a fehérköpenyesek ismerősök, azok sem mind, sok közülük csak látásból, de valahogy idetartoznak valamennyien azok közé, akik kiszolgálják őt készségesen, mintha csak azért volnának, szinte lesik a kívánságát; úgy érezheti magát közöttük, mint egy ittfelejtődött, koros grófnő, aki alkalmanként kinyilvánítja felsőbbtségét, és a többiek ezt zokszó nélkül elfogadják, csakhát mégis mindig az történik, amit ők akarnak, grófnői akaratát nem tudja velük szemben érvényre juttatni...

A törekeny fények úgy szüremkednek át ilyenkor a függöny hálóján, hogy magukkal sodorják gyerekkorából a valaha volt rétaljak remegő fényjátékát, a közeli Mura játékos visszfényét a fűzek között húzódó párafüggöny áttetsző anyagán, és belopják az ablakréseken a frissen kaszált kesernyészöld illatát, amelybe alaktalan foltokban simulnak bele a sebzett virágok illatfoszlányai, sóhaj finomságúak, és annyira régvolt idők emlékét idézik fel, hogy azokra idegenként tud rácsodálkozni, pedig olyan elevenséggel veszik körül, hogy legszívesebben belehemperedne a fonnyadó fűnyalábok puha szőnyegébe, bukfencezve, gurulva s fel-felpattanva iramodna öregapja után, akinek távoli alakját sugaras szegéllyel rajzolja körül a vízpára, ahogyan terpesztett lábakkal suhintásonként halad a sziporkázó folyó felé.

A fények villódzásával fölerősödnek a hangok, mintha bekapcsolva felejtett tévé sustorogna kivilágosodva, ez lehet akár az idelátszó két vízimalom kerekének zúgó-sistergő hangja is, szélsuhogás, csapatban

(folytatás a 4. oldalon)

Főtámogató

PVV
PÉCSI VÁROSÜZEMELÉSI ÉS
VAGYONGKEZELŐ ZÁRTKÖRŰEN
MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

„Pécs a térképen egy város,
de nekünk sokkal több annál.”

Támogatók:

BIOKOM Kft.

Pécsi Vízmű Zrt.

BÉV Zrt.

Bázis-Art Generál

Finish 987 Kft.

Szigetvári Takarékszövetkezet

Iparos Kisvendéglő

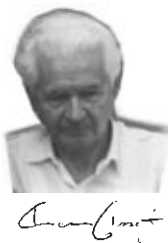
Netmester Produkció

www.netmester.hu

**Következő számunk április 11-én jelenik meg
a Hetedhéthatárt az alapítástól támogató Szántó Dezső emlékére**

Kocsis József

Szögletes fényű Hold

Kocsis József

(folytatás a 3. oldalról)

felrebbenő madarak összeolvadó szárnyacsapása, csupa rég-ről ismerős, kedves hang, beborítják a szobát, széjjelterülnek faltól falig. Ez olyan benyomást kelt benne, mintha nem is emlékképek vennék körül, hanem egy jól ismert világ, olyan bizonyossággal, amely kétségbevonhatatlanná teszi jelenvalóságát, kézzelfogható és nyilvánvaló valóságát. Valóságosnak érzi anyja gondoskodó mozdulatát, hiszen ki lehetne más, aki ráteríti a félrecsúszott plédet, átnyalábolja a testét, s amíg magához szorítja, eligazítja alatta az ágyruhákat redőit, amitől úgy érzi, hogy nagyon jól fog aludni, mert végre megtalálhatja a helyét, összekuporodva, véglegesnek érzett testhelyzetben, csak így maradjon, nem mer mozdulni, nehogy ne tudjon visszatérni még egyszer, mert így szeretne pihenni sokáig, nagyon sokáig. Csak a karórája nyomja kissé az alkarját, nem szereti ezt az órát, lötyögő szíja a legkisebbre csatolva is folyton körbefordul az öregségtől valószínűtlenül elvékonyodott karján; nehéz és otromba számlapján sosem látja az időt, mert ha megfordítja, akkor sem látszanak a mutatói nagyítóüveg nélkül, mire azt is elővonná, belefárad az egészbe. Kár, hogy a vízimalmok mögött magasodó templomtorony órája nem látszik idáig, megszabadulhatna ettől a vacaktól, elég volna egy pillantást vetni a toronyra, vagy csak meghallgatni a jelzőharang ütéseit óránként, az is elég volna.

A toronyról eszébe jut, amit az öccsének mondott az előbb, mielőtt elment, hogy segítsen, szívesen átköltözne abba a közeli otthonba, amelyik itt van valahol, közvetlenül a templom előtt, hazafelé menet nézze meg jól, melyikről beszél, el ne tévessze, a templom eligazítja, arra figyeljen. Igaz, hogy innen nem látszik, mert eltakarja az épület, de a másik irányból könnyen megtalálhatja. Így mondta, de most elbizonytalanodik, hogy jól mondta-e, mert lehet, hogy az a templom, amire gondolt, az a Mura partján magasodik, ahol azok a halk suttogások fakadnak a csendből, amelyek a fényekhez tapadva idáig sodródhatnak. Azok nyomán oda eltalálhat, ott meg már a nagyapja eligazítja, ha befejezte a kaszálást, de addigra talán ő is odaérhet, csak előbb kipiheni magát, alszik egy keveset, ha tud a rávetődő holdfényben. A Hold épp ide világít, telehold van, és mintha megállt volna az ágya fölött, lejjebb ereszkedve bámul az arcába, annyira közelebről, hogy alaktalanná válik, szétmállik a képe, nem a szokott kerek, hanem négyszög alakú fényfolt az égbolton, akár a menyegyzetre csavarozott világítótest áttetsző burája, össze is téveszthetné vele, ha nem mosolyogna rá kedvesen, szétterülő, széles mosolygással.

Dr. Vargha Dezső

Dr. Vargha Dezső

Búcsúzunk

A pécsi kulturális élet ezen a télen több nagy formátumú egyéniséget veszített el, akik nagy értékeink voltak, és akikre mindig emlékezni fogunk.

Antal György (1917–2007): Ha azt mondtuk hosszú időn át, hogy ő a pécsi zenei élet „nagy öregje”, nagy, de kézenfekvő igazságot mondtunk. Hosszú volt az út az erdélyi gyimesbükki szülőháztól a fővárosi zenei tanulmányokon át a pécsi énekkarokig, az oratórium kultusz ápolásáig, a tanári katedrákig, a zeneművészeti főiskola főigazgatói székéig. Az elmúlt év végén vettük el őt, a magyar kórusmozgalom és a zenepedagógia nagy alakját, aki az egyik leghebbebb követője volt Bartók, Kodály, Bárdos örökségének.

Jandó Jenő

Id. Jandó Jenő (1928–2008): Neves „tüke”, pécsi karnagy, gimnáziumi tanár volt ő, aki szintén hosszú évtizedeken át meghatározó alakja volt a helyi kóruséletnek, és akinek több zeneműve is ismert. Tanított Pécsszabolcson, az Ágoston téren, a Leőwey Gimnáziumban. Több pécsi kórus után a reneszánsz hagyományokat újjáélesztő Pécsi Madrigálkórust irányította, nagy sikereket arattak a hazai és a nemzetközi szerepléseikkel. Fiai közül Jenő a nemzetközi zenei élet élvonalába emelkedett. Tanítványok, kórustagok, zeneszerető baranyai polgárok gyászolják kulturált, kedves alakját.

Kós Lajos (1924–2008): Nehéz, küzdelmes élet volt az övé, az volt a pécsi Bóbita Bábszínház megalapítása és vezetése alatt is. Pécsre 1961-ben került, vezetése alatt vált nemzetközi hírűvé a pécsi bábművészet. A Ki Mit Tud?-vetélkedők sorozatos megnyerése pedig tv-nézők sokaságával szeretettette meg művészetüket. Nagysikerű előadások hosszú sora, kiérlelt műhelymunka, a hazai és a nemzetközi szakma figyelve, Pécsre hozatala nyomán 1981-től vált a társulat önálló színházi tagozattá, ő pedig a szakma nagy alakjává.

Kós Lajos

Péter Gizi (1929–2008): Senki sem Gizellaként ismerte, szólította az 1951-ben városunkba került, pécsi színésszé lett közönség kedvencet, aki sikerek hosszú sorát aratta főként operettekben, zenés vígjátékokban, színművekben. Nem törte meg pályáját a későbbi szerepkör-váltás sem, kicsattanóan derűs lény, színpadi jelenlétének varázsa a kollégák között is népszerűvé tette. Lakása valóságos színész-múzeum volt.

Sajnos, nagyok a veszteségeink: kitüntetett művészek, nagy egyéniségek voltak ők. Gyászunkban is kötelességünk azonban az emlékezés, munkásságuk megbecsülése, hasznosítása.

IPAROS KISVENDÉGLŐ

... NEM CSAK IPAROSOKNAK

Magyaros és nemzetközi ételekkel várjuk Önt.
Különtermeinkben 20-tól 140 főig rendezvényeket,
igény szerint kitelepülést vállalunk.

Pécs, Rákóczi út 24-26. Tel.: 72/333-400, 30/9373-400

Nyitva: minden nap 11.30-22.00-ig

Komlós Attila

Komlós Attila

Kappadókia – 3.

Föld alatti városok és az Ihlara-völgy sziklatemplomai

Göreméből dél felé vesszük az irányt és meglátogatjuk Kappadókia egyik legjelentősebb föld alatti városát, túrázunk a fantasztikus Ihlara-völgyben, majd megtekintünk egy nagy sziklatemplomot és az azt körülvevő üregrendszert.

Elsőként Göre településen állunk meg körülnézni. A kopár hegyoldalra felkúszó városka igazi keleti hangulatot áraszt, minaretekkel, jellegzetes épületekkel. A látogatás élményét a hagyományos ruhákat viselő helyi kereskedők és családtagjaik teszik teljessé.

Bő 15 kilométer utazást követően megérkezünk Kaymakliba. Hamisítatlan török bazár fogad bennünket, de most nem az alkudozás a fő célunk, hanem a gigantikus föld alatti vá-

nyugat felé kanyarodunk. A csodálatos művészettörténeti értékeket rejtő Ihlara-völgyben indulunk gyalogtúrára. A körülbelül nyolc kilométeres túrán helyenként száz méter magas függőleges sziklafalak között haladunk, a völgyet kimélyítő Melendiz patak partján. A völgyben számos, freskókkal díszített barlangtemplomot láthatunk. Elgondolkodtató, hogy miközben „nálunk, Európában” gyakran belépőjegy ellenében tekinthetők meg a nem ritkán csak szakértők számára értelmezhető romok vagy alapfalmaradványok,

Ihlara – mint egy Csontváry-festmény

Kaymakli, a föld alatti város részlete: malomkő, mint ajtó

ros megtekintése. A település keleti végén, a várhegy alatt húzódó labirintust a perzsa-arab invázió idején, a 6-10. század között alakították ki a könnyen faragható szikla belsejében. Az egykor több ezer ember számára lakóhelyet biztosító üregrendszer kiterjedése 2,5 négyzetkilométer: lakószobák, konyhák, tárolóhelyiségek sokasága, egymás mellett-alatt-fölött, 7-8 szinten.

Utunkat déli irányban folytatjuk, majd a közel 3000 méteres tengerszint feletti magasságot elérő Melendiz-hegység előterében

Festett sziklatemplom az Ihlara-völgyben: feltámadást ábrázoló freskó a 6. századi Agacalti templom mennyezetén

addig az itteni, hihetetlen épségben megmaradt, 6-10. századi alkotások szabadon láthatók. A túra közben, ahol észreveszünk

egy-egy üreget a sziklában, érdemes bekukantatnunk, mert nagy valószínűséggel egy gazdagon díszített templomot vehetünk szemügyre odabent.

A túra Ihlara településen ér véget. Érdekes a főtéren, Atatürk szobra közelében egy pohár török tea mellett szemlélni a helyiek nyugodt élettempóját. A pihenő után Selime felé indulunk tovább.

A nap záró programja a hatalmas selime sziklatemplom megtekintése lesz. A – mondani sem kell – sziklaüregben kialakított templom méretei miatt érdemel figyelmet, hiszen egy háromhajós bazilikát láthatunk. Mielőtt megcsodálhatjuk a keresztény szerzetesek által a 13. században létrehozott templomot, némi emelkedőn kell felküzdőnünk magunkat a szakadékok szélén, félelmet nem ismerve szaladgáló helyi gyerekek között. A templomnak helyet adó hegy belsejét keresztül-kasul lyuggatták, ráadásul a több szinten kialakított üregrendszer néhány helyiségének mennyezete az évszázadok alatt beomlott. Úgy érezhetjük magunkat, mintha egy háromdimenziós labirintusban járnánk. Egy adalék a filmrajongóknak: a Csillagok háborúja néhány jelenetét itt forgatták.

Az Ihlara-völgy

Selime, kilátás az egyik üregből a sziklatemplom felé

Rónaky Edit

Kiszolgáltatva és egymásra utalva

– Grace és Glória századszor –

Rónaky Edit

Ma, amikor a nagycsaládok együttélésére már szinte alig van lehetőség, nagyon nagy gond az eltehetetlenedő, beteg öregek gondozása, ápolása. Ennek megkönnyítésére született a Hospice-szolgálat.

Tom Ziegler *Grace és Glória* címmel kétszereplős színművet írt, melyben egy utolsó napjait élő, de az életet és a munkát szerető puritán, bölcs falusi farmerasszonyra – akit meghalni küldtek haza a kórházból – ráerőltetnek egy hospice-szolgálatos nőt, aki a Harwardon végzett sikeres közgazdász-ként élt, de nagy lelki trauma érte, s ennek feldolgozását vagy felejtését reméli a halálklót segítő tevékenységtől.

Két teljesen eltérő vérmérsékletű és természetű, homlokegyenest ellenkező életszemléletű nő kerül össze. Szemünk láttára változik kezdeti ellenszenvük szimpátiává, majd szeretetté. Ennek során Grace, a zárkózott vénasszony még hiúságát, kíváncsi természetét, tabuként őrzött titkait is feltárja Glóriának, akit eddig lenézett, dologtalan városi nőnek tartott. A változás Glóriát sem hagyja érintetlenül: ő is megvallja lelke összeomlásának történetét, s közben lassanként visszatér élniakarása. Kezdik

megérteni a sajátjuktól eltérő gondolkodást, értékrendet, elsimítják az ellentéteket, nézeteltéréseket, megtanulják elfogadni a másik embert olyannak, amilyen.

Mindez olyan természetesen zajlik, mintha nem is színházban, hanem Grace szobájában lennének mi, nézők is. A humorban is bővelkedő darabot végignevetjük és végigsírjuk, mert a két nagyszerű színésznő – *Sólyom Katalin* és *Füsti Molnár Éva* – karakterteremtő képessége, színészi játéka magával ragadó, lenyűgöző. Előadásukban a darab megtanít élni, együttélni és a – mindnyájunk életében elkövetkező – halált is emberi méltósággal elfogadni. A szerző sem véletlenül adhatott szereplőinek „beszélő” nevet: Grace = Kegyelem, Glória = Dicsőség.

Felejthetetlen élmény volt látnom a darabot a Pécsi Nemzeti Színház szobaszínházában és értő-befogadó közönséggel Mohácson is, végül együtt örülni a szereplőkkel, a fordítóval, a közreműködőkkel és a többi nézővel a forró hangulatú 100. előadáson.

Fotó: Kékes Tóbiás, www.i-studio.hu

Nívódíjas előadás

Január 22-én a Magyar Kultúra Napja alkalmából a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központban megrendezett megyei ünnepségen a Pécs-Baranyai Kulturális Szövetség nívódíja kitüntetésben részesült – több más szervezettel együtt – a Grace és Glória előadás.

Bandi András

Baktériumok a sorok között, avagy a nép ellensége

Sosem láttam aktuálisabb darabot. Csizsár Imre rendező leporolta az Ibsen által a 19. században alkotott, majd Arthur Miller által átírt drámát, *A nép ellenségét*, és szinte azt mondhatnám, hogy egy mai, kortárs darabot vitt színre. Vagy talán a világon semmi sem változik? Mindenképpen, a színdarab minden szereplőjére a nézők kapásból tudnának mondani pár mai napi alteregót. Hiszen jelen van a demagóg, populistá polgármester, a tiszta, egyenes gondolatok mellett kiálló orvos (az öccse), aki akár a maga és családja sorsát is képes kockára tenni, az „oknyomozó újságíró” és főnöke, akik épp ahhoz lojálisak, aki többet ad, vagy erőteljesebben zsarol. Véleményüket pedig, a nép, az Isten adta nép visszaidézi, sőt felnagyítva számon is kéri a közszereplőkön, néha síppal, kereplővel és trombitával belefojtva a nem kívánatos személybe a szót, máskor pedig kockaköveket bevagdosva az ablakon. Persze, közben

adva a demokrácia szabályaira közmeghallgat, szavaz és aláírásgyűjtésbe is fog. Hiszen ehhez megvan a joga. Ezt a játékot még nem vették ki a kezéből a hatalmasok. Nem ismerős valahonnan ez az eseménysorozat? Ugye, igen!

És közben a legfontosabb, a település jövőjét meghatározó gyógyvízforrásokba befolyik a börtvényes szennyvíze, és a baktériumok vígan szaporodnak. Velük, Stockmann doktoron kívül, akit kikiáltanak a nép ellenségének, senki sem foglalkozik. A rövid távú érdekek,

hatalmi harcok mindent maguk mögé utasítanak. A „kegyelmes polgármester úr” pedig gyáván megbúvik a testvére felborított asztaláblája mögé, az ablakon bedobott kockakövek elöl. Kiállni nem mer, hiszen ezzel elveszítené a nép szimpátiáját.

Netalán tán a demagógia, a populizmus, a korrupció és a szolgálalkúság mindig is a túlélők jellemzői voltak? Akkor, már csak egy a kérdés. Mi, a csöndes többség, ezek után milyen érvényesülési lehetőséget látunk a gyermekeink számára? Hiszen ilyen vezetőkre, közéleti szereplőkre nem jó felnézni. Aki pedig kiáll az igazsága mellett, az bukásra ítéltetik? Én ez utóbbira tenném le a voksomat. Remélem, a gyermekeim és a sorstársaik nem fogják elolvasni ezt a kritikát. Ők még hadd higgyenek egy jobb jövőben. A szereposztás találó, a jellemek jól kirajzolódnak. Egy kivételes színházi élménnyel lehet gazdagabb a Pécsi Nemzeti Színház közönsége.

A Mecsek állatvilága 2.

„Talán nincs még egy olyan csodálatos táj hazánkban, mint a Mecsek, ahol kontinentális és mediterrán hatások összhangban érvényesülnek. Éghajlat és élővilág különleges 'mikrokozmoszt' alkotnak; e röghegység fekvése, elhelyezkedése gyönyörű és kivételes élet-közösséget rejt, bújtat.

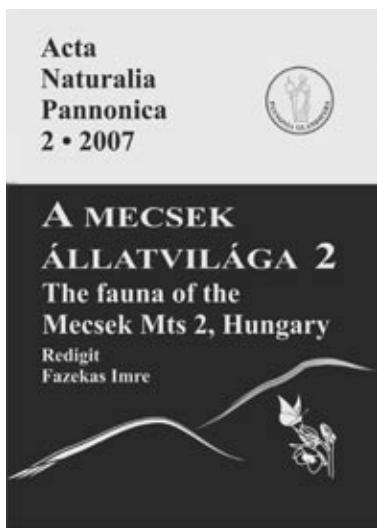
Fazekas Imre,
a kötet szerkesztője

Fazekas Imre szerkesztésében egyszer már olvashattunk a Mecsek állatvilágáról, amelynek most folytatását tartjuk a kezünkben. A tudományos igényű feldolgozás méltó kiterjesztése az első könyvnek, hiszen a szerzők további 2500 állatfajt mutatnak be, ezzel is bizonyítva, micsoda gazdag lelőhelye ez a környék az élet csodájának. A Mecsek Egyesület elnökeként, és nem utolsósorban természetfotósként mindig is lenyűgözőnek tartottam a Mecseket, amely tulajdonképpen karnyújtásnyira van tőlünk, mégis, mintha egy egész más világ lenne...” – e szavakkal ajánlja az olvasóknak Somosi László a Mecsek állatvilága 2. kötetét, amely magyar és angol nyelven, 221 oldalon, térképekkel, fotókkal, tusrajzokkal, táblázatokkal, diagramokkal jelent meg. Dr. Hargitai János, a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke pedig a következőket írja a kötet előszavában:

„... 2006-ban megjelent „A Mecsek állatvilága” első kötete, amelyben 3245 állatfaj elterjedési, ökológiai, állatföldrajzi és természetvédelmi ismeretanyagát publikálták. A könyv ma már ott van az összes jelentősebb magyar múzeum, kutatóintézet, egyetem és nagyobb könyvtár polcain, és sok kötet került Európa vezető zoológiai intézményébe is. ...

Az új fajok között találunk olyanokat, amelyeket korábban sem Magyarországon, sem Közép-Európában még nem ismertek a szakemberek. A modern és eredményesebb kutatási technikáknak köszönhetően egyre több új állatfajt fedeznek fel a Mecsekben, de a zoológusok arról is beszámolnak, hogy tucatjával tűnnek el a vidék fajai. Egyes állat-fajok népessége már alig éri el az észlelési küszöböt. A fajok eltűnése, kihalása új kihívásokat jelent a természetvédelem, az erdészet, a mezőgazdaság, s minden gazdálkodó számára. A szerzők egyértelműen rámutatnak, hogy a Mecsek eddig jóvátehetetlen veszteségeket szenvedett az urbanizációs ártalmak miatt. ...

Azzal a reménnyel bocsátom útjára a tanulmánykötetet, hogy hasznára lesz mindenkinek, aki a Mecsek hegység állatvilágáról kíván mélyebb ismereteket szerezni. Ajánlom egyetemi hallgatónak, tanároknak, tudósoknak és mindazoknak, akik egy fontos tudományág szemszögéből szeretnék a mi környékünkről alapos tudást szerezni.”

Tavaszi programok a Míves Tojás Múzeumban

Húsvét és hímestojás – elválaszthatatlan fogalmak. Faluhelyen, de a városiakok döntő többségénél is a húsvét ünnepléséhez hozzátartozik a hímestojások készítése, vásárlása, ajándékozása.

Nagyheti programok a múzeumban

A húsvét időszakában a Míves Tojás Múzeumban is megélni az élet. Virágvasárnapon (2008. március 16-án fél 2-től) Országos Ifjúsági Tojásfestő Versenyt rendeznek. A 10–15 év közötti résztvevőket a bíráló bizottság a jelentkezők által előzetesen beküldött próbamunkák alapján választja ki.

A kevésbé ügyesek versenyen kívül is asztalhoz ülhetnek tojást festeni a nagyhét minden napján. A „Hímestojás Szeretteinknek” program keretében szakértő kezek, neves tojásfestők segítik az alkotások létrejöttét. Ha ez mégsem sikerül, vagy valaki nem is próbálkozik a saját festéssel, válogathat a múzeumban vásárolható szebbnél szebb ajándéktárgyak közül.

A nagyhét során (2008. március 17–22.) tojásfestő bemutatókat is tartanak naponta 10–18 óráig, így a látogató közönség nemcsak a kiállított műtárgyakban gyönyörködhet, hanem nyomon követheti, hogy hogyan lesz a természetes tojásból hímestojás.

Húsvét táján megnövekedik a múzeum visszatérő látogatóinak száma, akik úgy gondolják, hogy a múzeum hangulata, látványa már része lett ünnepi felkészülésüknek.

Sokan nem tudják, hogy a tojásdíszítés régebbi eredetű tevékenység, mint a húsvét ünneplése. A díszített tojásokhoz fűződő népszokások, hagyományok megismerése során látjuk, hogy a díszített tojás a tavaszvárás, a természet megújulása, az élet keletkezése, a szerelem, párválasztás és nem utolsósorban a keresztényi feltámadás ünnepeinek egyaránt szimbóluma.

Húsvét héfőn kora délután a Zengővárkonyi Népiegyüttes „Húsvéti locsoló” népi táncokkal köszönti a látogatókat.

A Míves Tojás Múzeum, amely a Vendégbarát Múzeum 2007 pályázat I. helyezette, nemcsak a húsvét rövid időszakában, hanem az év minden napján szívesen tárja látogatói elé összegyűjtött kincseit a díszített tojások világából. A látogatók tájékozódását 8 nyelven, a többi között olaszul is olvasható írásos tárlatvezető segíti.

Húsvéti kiadvány

A múzeum az irodalomkedvelők számára is tartogat meglepetést. A „Nincs több csoda, csak egy: a Feltámadás” című kötet húsvéti aktualitás. Az antológia a XX. századi jeles magyar írók és költők húsvétról, a természet tavaszi megújulásáról szóló írásainak és verseinek egyedülálló gyűjteménye.

A könyv megvásárolható a múzeumban, illetve megrendelhető a honlap „Kiadvány” lapján.

Hasznos tudnivalók:

www.tojasmuzeum.ini.hu, tojas@museum.hu
tel: 00-36-72-466-605, fax: 00-36-72-566-012
nyitvatartás: minden nap 10–18 óráig, szünnap szerda

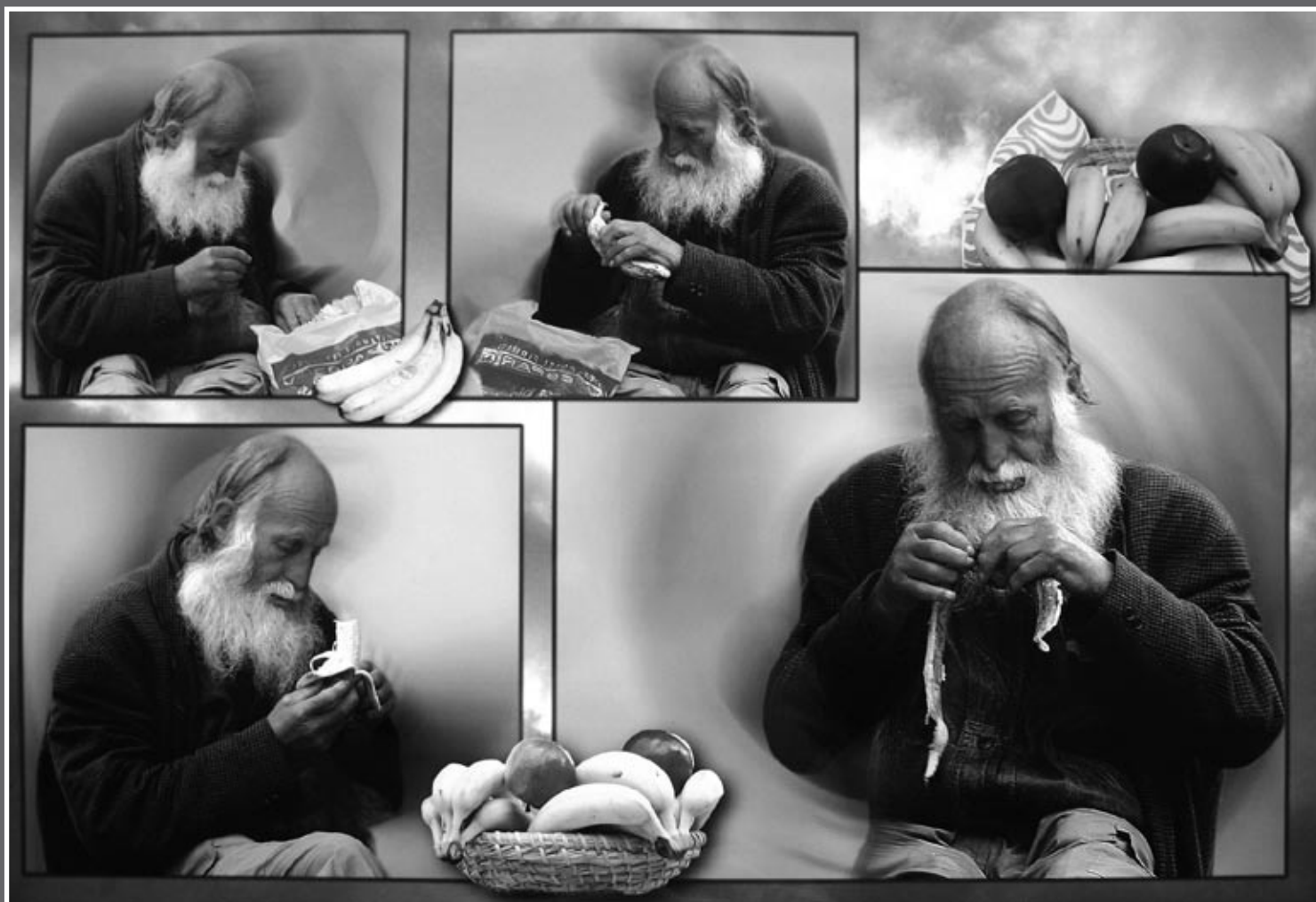

Alois Weber

Osztrák fotósok a Pécsi IH-ban

Walter Stasek

Josef Stallovits

VÖAV LV Wien

Josef Krsek

Videcz Ferenc

Alku – 3.

Videcz Ferenc

Rendezetlen csoportokban tülekedtek vissza a felazolóba, de a főcsatlós megelőzte őket. Lélekszakadva rohant a még ott beszélgető két vezetőhöz:

– Igazgató elvtárs! ... akarom mondani úr ... baj van! A felkelők lövik az aknatornyot! Úgy látom, a felvonó acélsodronyát célozzák, hogy a kasok a mélybe zuhanjanak, és az emberek ne tudjanak leszállni. De mi lesz, ha éppen emberekkel van tele a felvonó, vagy az emberek lenn rekednek?

Odabentről is lehetett hallani a gépfegyver ugatását, közben a műszakra menők is kezdtek visszaözönlenni a nagyterembe. Jó néhányan ragacsosak lettek a sártól, amikor földre vetették magukat. Sokan káromkodtak, jobb híján szidtak mindent és mindenkit. Most az igazgató eresztette ki hangját:

– Emberek! Nyugodjanak meg, maguknak nem eshet bántódásuk!

– Azoknak magyarázza meg ezt, akik ott kint vannak, a hegyben! – kontrázott vissza valaki. Az igazgató nem jött ki a béketúrésból:

– Mondom, nem lehet bántódásuk, mert egyelőre itt maradnak! Üljenek le, ha akarják, hozzák ki az öltözőből a cigarettájukat, gyűjtsanak rá, vagy mit tudom én! Mi addig a főmérnök munkatárssal felhívjuk a trösztigazgatóságot, megbeszéljük velük a további teendőket. Várjanak türelemmel! Vegyék úgy, hogy fizetett műszakon vannak.

A hangoskodók kissé elhalkultak. Kiki helyet keresett magának. Akinek nem jutott a padokon, a földre telepedett, hátát a falnak vetve. Hosszúnak tűnő félóra telt el, amikor a bányamester jelent meg az ajtóban:

– Kérem az aknászokat az igazgatói irodába! – Az emberekhez fordult: – Rövidesen maguk is mindent megtudnak!

A két szólított felállt a padról, sietősen indult a bányamester után. Ismét feszült percek következtek. A máskor beszédes emberek nagyokat hallgattak, vagy mélyeket slukkoltak cigarettájukból. Az ajtó nyikordulására valamennyien felkapták fejüket. Megint a bányamester érkezett. Hangja kissé remegett, arca kivörösödött. Parázs vita lehetett odabent.

– Emberek! Még kis türelmet kérünk. Rövidesen rendeződnek a dolgok. A trösztnél folyamatosan foglaltak a telefo-

nok. Végül az igazgató munkatárs a városparancsnoksághoz fordult. Azt mondták, küldenek segítséget, minden rendben lesz. Egy órán belül itt lesznek.

– Ragyogó! – dohogott az egyik vájár. – Ütközet lesz, szétlövik fejünk felett az épületet, de mi legyünk nyugodtak!

Cifra káromkodással folytatta, néhányan nyugtatni próbálták:

– Nyugi! Ez az épület olyan, mint a bunker: csupa acél meg beton, különben a felvonógépek dübörgése már rég szétrepesztette volna a falait. Aztán nem is biztos, hogy harcra kerül sor. Hátha tárgyalni fognak, vagy a forradalmárok addigra visszavonulnak...

– Még hogy a ruszók meg a felkelők leállnak egyezkedni! Tudod, mikor? Amikor én együtt sörözök a római pápával a Muki-kocsmában! Olyan cirkusz lesz itt, amilyent még nem láttál! – tromfolt vissza az iménti pánikkeltő.

A vitatkozók több pártra szakadtak. Mindenki a maga igazát próbálta elfogadtatni. Lett belőle akkora hangoskodás, hogy talán azt sem vették volna észre, ha valóban szétlövik felettük az épületet. Egy dologra mindenesetre jó volt a pörlekedés: gyorsabban telt az idő. És amíg idebenn megváltották a világot, odakünn zajlottak az események. Végül a két szál egy ponton találkoztak:

– Emberek, jönnek a tankok! – robbant be a felazolóba a főcsatlós, aki a korábbi géppuskasorozatok ellenére is a felvonó mellett tartózkodott, mert mint mondta, ő arra esküdött föl, hogy fontos hivatali helyét a legnagyobb veszély esetén sem hagyja el.

Az elszántabbak vagy a kíváncsibbak kimerészkedtek az aknaház melletti térségre, ahonnan valóban hallani lehetett a bányához vezető szerpentin közeledő T34-esek dübörgését, a lánctalpak csatogását. Az északi kapu – a gépjárművek bejárója – felől hamarosan fel is tűnt két lomha acélmonstrum. Válaszképpen az erdőből ismét kerepelni kezdett a már jó ideje hallgató géppuska. A páncélosok az aknaházzal párhuzamosan egymás mellé álltak, a belőlük kitóduló kipufogógáz ködfelhőbe borította őket. Az elsőként érkező harcjármű fedele felemelkedett, fiatal tiszt óvatoskodott körbe a nyílásból, váll-lapjai alapján főhadnagy. Az üzem-

vezető máris ott termett. Kézzel-lábbal, meg néhány fronton tanult orosz szóval magyarázta a lényegét. Az aknatornyra és az erdő felé mutogatva ismételte:

– Revoljucionyer, pulemjoj, ratatata-tata!

A parancsnok bólintott, hogy érti. Távcsovével egy ideig pásztázta a gyanús domboldalt, majd leszólt az acélmonstrum belsejébe. A lövegtorony kissé jobbra fordult, az ágyú csöve feljebb emelkedett. Fűlsiketítő dörej hangzott fel, amit rövid periódusokként másik kettő követett. A géppuska elnémult.

A tiszt kedélyesen fordult a megszeppent igazgató felé:

– Mágyárszki sáhtyóri, uzsé mózsná rábótáty! Nu, dáváj, dáváj! Nádá úgolja! Mnóga úgolja! Te mehet dolgoz!

Nem várva a választ, jelt adott a vezetőnek, és a két géptömeg füstfelhőt okádvá a kapu felé indult. Addigra már az egész műszak kinn állva bámulta a félelmetes szerkezeteket. Időközben a bányamester is megérkezett.

– No, emberek, munkára! Cigaretta vissza az öltözőbe, lámpát kézbe, irány a felvonó!

Maga is elcsodálkozott szokatlanul katonás vezényszavain. A munkások pedig szó nélkül engedelmeskedtek. Kifelé jövet már kissé lanyhult a lelkesedésük. Az ősz bányász, aki a munka folytatása mellett tette le voksát, keserűen dohogott:

– Jó! Melózni kell, mert kell a szén. De az alkut valahogy másképp képzeltem. A háború után reméltem, hogy az új rendszerben majd mindent tisztességesen, emberi módon lehet elintézni. Hogy a magunkfajta szava is számít valakinek. Aztán sokszor kellett csalódnom. Már-már azt hittem, egyik rendszer olyan, mint a másik. De hogy idáig fajuljanak a dolgok... A saját vérünk ló ránk, pedig érte gürcölünk, aztán idegenek jönnek, erőszakkal, fegyverrel osztani az igazságukat... Ki érti ezt?

Választ senkitől sem kapott. Az emberek komoran, elszántan indultak az aknaház felé. Elöl – példát mutatva – a két aknász haladt. Az első transzport beszállt a felvonóba. A főcsatlós jelt adott a gépháznak. A kas zuhanósebességgel indult a mélybe. A műszak elkezdődött. „Glück auf!” Szerencse fel!

Szigetvári Krisztián

Képes spanyol építészettörténet (8.)

A mudéjar építészet (IX-XVI. század)

Szigetvári Krisztián

Az iszlám csaknem nyolcszáz esztendő jelenléte alatt az Ibériai-félszigeten építmények sokasága született meg az Omajjádák, az Almorávidák, az Almohádok és a Naszridák uralkodása alatt.

Ezenközben a félsziget keresztény „tér-félén” a preromán, a román és a gótikus stílus hódított.

Kasztília – Sahagún

Az ún. *mudéjar* jelenség a keresztény és a muzulmán építészet sajátos keveréke, a gyökeresen eltérő világot jelképező építészeti formák asszimilációja. A mudéjar a legegységesebb spanyolországi építészettörténeti stílus, mely méltán nevezhető a keresztény visszahódítás legfontosabb kulturális örökségének. A keresztény uralom alá kerülő arabok voltak a mudéjarok, akik békében élhettek, ennek fejében építészeti tudásukat új uraik javára fordították. A mudéjar építészet egyszerre része a muzulmán és a keresztény művészetnek.

Calatayud

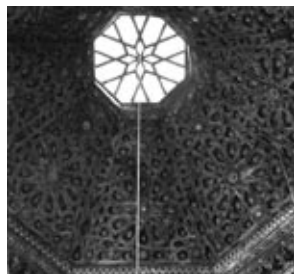
A mai Spanyolország minden területén megtalálhatók a mudéjar stílus nyomai, ahol megvalósult a keresztények és a muzlimok legalább pár évtizedes békés együttélése. Ez azt jelenti, hogy az arabok által soha meg nem hódított északi sávot és a keresztények által csak 1492-ben visszafog-

lalt Granadai Királyság területét leszámítva minden spanyol tartományban fellelhető a mudéjar építészeti örökség.

Minden tartomány más jellegű és eltérő gazdagságú mudéjar emlékekkel rendelkezik. Az északi országrészekben többnyire a román stílusjegyek keveredtek össze az arab építészeti elemekkel, míg délen a gótikus stílus dominál a mudéjar elemek mellett. (A keresztény visszahódítás elhúzódása miatt (722–1492) ma már a művészettörténészek a mudéjar stílust is évszázadokon átívelő stílusnak tartják.)

Toledo – Santa María la Blanca

Kasztília – Madrigal, kazettás famennyezet

Egyes becslések szerint a XIII. században Aragóniában 200 ezer muzulmán élt keresztény uralom alatt.

A mudéjar építészeti öröksége

A mudéjar építészet jellegzetessége a téglalap, a kerámia és a gipsz használata. A csúcsív, patkóív és vakívek együttes megjelenése; a csempék díszként való felhasználása a homlokzatokon (*azulejo*) és a kazettás famennyezet (*artesonado*). Az *arabesk* és *moreszk* díszítőmotívumok a belső terekben. Legjellemzőbb a minaretszerű tornyok, harangtornyok és köralaprajzú templomok és lakóépületek építése. Kialakult udvari és népi mudéjar stílus is: előbbire a legjobb példa a sevillai *Alcázar*, melyet Kegyetlen Péter (1350–1369), Kasztília királyának uralkodása alatt alakították át a muzulmán mesterek. A népi mudéjar számos megjelenési formája található meg Aragóniában, Teruel, Zaragoza, Calatayud és Tarazona városok által alkotott négyszögben. Említésre méltó még a toledói *Fényességes Krisztus-mecset*, mely nem csak építészet-

ben, hanem nevében is „hibrid”. Falaiban hordozza az egész spanyol történelmet, hiszen a vizigót épületet mecsetnek építették át, majd keresztény templommá szentelték az évszázadok folyamán.

Sevilla – Alcázar

A mudéjar a legszebb példája annak, hogy a népek relatív békés együttélése milyen különlegességekhez vezethet. A mudéjar két külön világ építészetéből született, mely újfajta szerkezetekkel, újfajta látásmóddal gazdagította nem csak a spanyolországi, hanem az egész világ épített örökségét. Ebben a formában csak a mai Spanyolország területén figyelhetők meg ezek az egyedi építészeti jelenségek.

Toledo – Cristo de la Luz

Mudéjar torony – Szerviták Szent Miklós temploma Madridban

Antos Árpád

Barangolások Erdélyben – 84.

Ötödik utazás (9. rész)

Nagybánya

Nagybánya nevezetes arról is, hogy falai között született két neves írónk: Tersánszky Józsi Jenő (1888. szeptember 12. – 1969. június 12., Budapest.) és Németh László (1901. április 18. – 1975. március 3., Budapest). Sajnos szülőházaik már nem állnak.

Nagybányán érdemes felkeresni az Ásványmúzeumot. A környék bányáiból összegyűjtött különleges kőzetek, „bányavirágok” és ritkán előforduló ásványok láthatók. Magyar nyelvű ismertető segíti a látogató eligazodását.

A város legjelentősebb látványossága a Klastromréten található múzeumfalú. Négy tájegységet mutat be: Máramaros, Lápos és Kővár vidékén kívül Szatmár jellegzetes épületeit is megtaláljuk itt. Különösen az utóbbiak fontosak számunkra, mert stílu-

suk, berendezéseik, a kiállított használati tárgyak teljesen azonosak a Nyíregyháza-Sóstó-i Skanzenben láthatókkal. A két múzeumfalú megtekintése is bizonyítja, hogy a ma két országban elterülő Szatmár vidéke a trianoni diktátum előtt egy hazához tartozott.

A legértékesebb látványosság a Kővár vidékéről – Oláhkékesből – áttelepített fatemplom. Kiemelkedő dombon – a Rózsák hegyén – építették fel újra az 1630-ban készített görög-katolikus templomot. A négy fiatornyos, galériás, hegyes sisakú torony felkiáltójelként magasodik a környék felett. Védőszentje Szent György lovag. A vallásnak megfelelő a tér-beosztása: tekintélyes vastagságú gerenda átlépésével jutunk az előcsarnokba (pitvarba vagy pronaoszba). A csarnok (hajó vagy naosz)

alig nagyobb egy lakószobánál. A kétajtós ikonosztáz (képállvány) mögött a szentély húzódik. A falakat közvetlenül a fára vagy papírra festett ikonok: a Megváltót, a Szent

Szüzet és szenteket ábrázoló képek díszítik. A templomhajó oldalfalain ó- és újszövetségi bibliai jelenetek képei sorakoznak. Ezek az írni-olvasni nem tudó hívek tanítását segítették. A falak egy részét a görög-katolikus naptár képei foglalják el. Az év napjait egy-egy kis szentkép jelképezi.

Utazás a világ körül 2008

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus tizenegyedik alkalommal hirdette meg az „Utazás a világ körül” című fotópályázatot. A felhívásra 449 pályázótól összesen 4150 fotó érkezett be, a zsűri javaslata alapján 428 alkotó 1055 felvételét tekintheti meg a közönség a pályázathoz kapcsolódó fotókiállításokon. Lapunk szerzői közül

Antos Árpád és Komlós Attila

felvételei is szerepelnek Magyarország legnagyobb fotókiállításának anyagában. A kiállítás-sorozat az Utazás kiállításra vette kezdetét február 28-án Budapesten, majd a Magyar Művelődési Intézet épületében, a Corvin tér 8. szám alatt folytatódik tematikus tárlatokkal. A kiállított képekből a hagyományoknak megfelelően szép fotóalbum készült, az album korlátozott példányban megvásárolható a Magyar Művelődési Intézetben.

Információ: www.mmi.hu, www.mafosz.hu

Winkler András

Huncutságok

Winkler

Versek a versről

Álom

Nyakon csíptem
azt a percet,
mikor álmodtam
a verset.
Leírtam.

Gátlás

Borba mártotta
a lelkét,
úgy verselte meg
szerelmét.

Józanul verselni
nem mert,
se józan
se részeg embert.

Balszerencse

Zokogott a verselő,
nem volt benn
elég erő,
hogy leírja
a sorokat
és elszökött
a gondolat.

Versírás

Belebolondulok
a verseimbe,
a készekbe és
a nyerseimbe.
Csiszolom, váltom
a mondatokat,
a szavak kitörnek,
mind rám szakad.
Büntetnek rímelő
szolgahadak.

Csalódott költő

Nem írok többé
verseket, mert
megkérdeztem
egyiket, és
azt rímelte:
nem szeret.

Tanácsok

Ne írj verset,
csak vidámat,
szomorú vers
lelket hányat,
vagy inkább
írjál bolondot,
vagy ne írjál.
Legyél boldog!

* * *

Tegnap este
sokat sírtam,
beteg, rokkant
verset írtam.
Legjobb lenne
sose írni,
akkor nem
kellene sírni.

Rokkantságok

Rokkantak

Az autóbuszra felszállt egy öreg, sánta
ember bottal. Megállt az ülés mellett, ahol
ültem, és kisvártatva megszólalt:

– Uram! Nem látja, hogy rokkant va-
gyok?

– Én még betegebb vagyok – szóltam
és megemelttem a kalapomat. A fejemmel
együtt.

Gazdaságpolitika

Bekapcsoltam a villanyborotvát. A
három körkésből egy-egy kisördög bújt
elő. Rágni kezdték éles fogaikkal a sza-
kállamat.

– Energiatakarékosság – szolt az egyik.
– Háromhetven egy borotválás euróban.
– Nyomatéku az arcomba harapott, hogy
kiserkent a vérem.

Elhatároztam, hogy fizetni fogok.

Jó étvágyat!

– Buon appetito! – szóltam a vendégeim-
hez szívélyesen.

– Hát ezt hol tanultad?
– Tudjátok, ha nyugdíjba megyek az
egyetemről, pincér leszek. Ebből az időből
emlékszem rá.

Kép- vers

Mindig magam

Magányos utamon
nők után futottam.
Méltó a jutalom:
magányhoz jutottam.

Lehettem volna jó
apa és nagypapa...
Elment az a hajó,
a parton maradtam.

Utolsó utamat
se kísérje senki.
Két sírásó hacsak –
tetemem temetni.

*Búcsúlevél –
Fotó: Kocsis Tibor*

Kávé mellett lapozgatva (Mi újság?)

Burundiban tegnap
ezer ember meghalt.
Korty.

Vietnamban tegnap
ezer ember meghalt.
Korty.

Az USA-ban tegnap
ezer ember meghalt.
Korty.

Izraelben tegnap
ezer ember meghalt.
Korty.

Egyiptomban tegnap
ezer ember meghalt.
Korty.

Boszniaiban tegnap
ezer ember meghalt.
Korty.

A Földünkön tegnap...
Hányan a halálé?
Volna vissza egy lap –
Elfogyott a kávé.

SZJA 1%

**Káplár László Emlékére
Kulturális Alapítvány
18326859-1-02**

**Míves Tojás Múzeum
Míves-Kézmíves Kht.
Zengővárkony
Adószám: 20655516-2-02**

**Misina Természet- és Állatvédő
Egyesület, Pécs
Adószám: 18303841-1-02**

**Hotel Béda Idősek Otthona
Kölked
21137989-1-02**

**Szociális Háló Egyesület
Adószám: 18306703-1-02**

**Tegnapután Országos Cigány
Kulturális Egyesület
18250547-1-43**

**Álomfogó Alapítvány
Álomfogó – varázslat
Tiszakécske
Adószám: 18365919-1-03**

**Martyn Ferenc Szabad
Művészetoktatási Alapítvány
18317332-1-02**

**Erdélyiek Klubja
Pécs Egyesület
19035440-1-02**

**„Szemem Fénye”
A Beteg Gyermekéért
Alapítvány
Adószám: 18321407-1-02.**

Kardhordó Kálmán

Bélyegvilág

2008. első két hónapja a bélyegkiadásban csendes volt, az elkövetkező hónapok viszont nem tekinthetők eseménytelennek. Különösen bőségesnek látszik a tavaszi időszak, főként májusban lesz gazdag a kínálat. Két-három újdonság minden hónapban várható. Alkalmiak vonatkozásában 24 bélyeg, 4 blokk, 2 kisív szerepel a Magyar Posta Zrt. bélyegkiadási tervében 9500 forint össznévértékkel. (Ehhez társul még a bélyeggyűjtés támogatását célzó 260 forint).

Tizenegy témát gyarapítanak a forgalmi bélyegek (példányszámuk nincs előre rögzítve, az csak az árusítás lezártaival válik véglegessé), közülük számunkra, pécsiekre különösen érdekesnek ígérkezik Pécsnek, mint Európa 2010. évi kulturális fővárosának népszerűsítését célzó kiadás, valamint a személyesítésre is alkalmas bélyegek forgalmazása. Névértéken mindösszesen mintegy 8000 forintot jelentenek pénztárcánknak; az értéknomámos (ún. díjjegy) újdonságok (pl. alkalmi levelezőlapok) vásárlására külön 2000 forintot tehetünk félre. (Az első napi boríték – FDC – a felsoroltakon felüli.)

Mindezekért mire számíthatunk?

Korábban megkezdett, kedvelté vált témakörök és újabbak egyaránt szerepelnek a Magyar Posta Zrt. bélyegkiadási tervében. Kiemelkedő személyiségekről születési évfordulójuk kapcsán részint a Jeles magyarok, részint a Művészetek címszó alatt jelenik meg bélyeg. (Az aradi vértanú Knézich Károlyról márciusban, Sziget várát védő gr. Zrínyi Miklósról szeptemberben, a magfúziós kutatásokban világhírű tudós Teller Edéről novemberben; sok szép bélyegünket is tervező Konecsni György grafikus, festőművészről és Zala György szobrászművészről júniusban.) Hunyadi Mátyás királlyá választásának 550. évfordulója külön rangot kap a 81. Bélyegnapi kiadandó feláras blokk és két címletű sorozat révén. (A magyar reneszánsz éve elnevezéssel.)

Felárával az ifjúsági bélyeggyűjtést támogató, 1977-től évente kiadott Ifjúságért

kisív idén márciusban jelenik meg közlekedés témakörrel. Az EURÓPA 2008. nemzetközileg közös témája idén a levélírás. (Májusban várható.) Immár negyedik folytatás az Élő örökségünk blokk és sorozat (májusban), a Világörökségek Magyarországon (a tokaji történelmi borvidékről egy bélyeg májusban). A magyarországi nemzeti parkokat bemutató bélyegek közt idén az Őrségi Nemzeti Park szerepel (ötödik folytatásban, májusban 1 bélyeg). A Szent Korona zománcképeit témául választó blokk sor negyedik tagja ez év augusztusában jelenik meg.

A magyarországi kisebbségekről áprilisban és májusban ad ki egy-egy bélyeget a Posta; a magyarországi zsinagógákról szeptemberben két címletű sor, a Ludovika Akadémia törvénybe foglalásának 200. évfordulójáról novemberben egy bélyeg, a 650 éves Képes Krónikáról úgyszintén egy bélyeg jelenik meg júniusban.

Nem marad érintetlenül az év nagy sporteseménye, a Pekingben rendezendő olimpia sem. Tervek szerint három címletű sorozatot ad ki a Posta áprilisban. Októberben magyar olimpiatörténelmi blokk jelenik meg. Az Ausztria és Svájc közös rendezésében sorra kerülő Labdarúgó Európa-bajnokság egy bélyeggel szerepel május hónapban. Előre nem látható eseményre három bélyeggel számolhat az alkalmi kibocsátás.

A forgalmi bélyegek többsége már eddig meglévő, jelenleg is forgalmazott sorozatok bővítését szolgálja. (Többek között Magyar népművészet, Antik bútorok, Határország, Húsvét, Karácsony stb.) Újnak ígérkezik a védett hazai virágokat, állatvilágot bemutató bélyegek – amennyiben eddig nem szerepeltek magyar bélyegen –, az üdülési csekket népszerűsítő s a fentebb már említett Európa Kulturális Fővárosáról szóló.

Minden bélyeggyűjtő reménykedik: gyűjteményét szép, értékes bélyeggel, netalán valami különlegességgel gyarapíthatja. Ebben bizakodik 2008-ban is, és ehhez kíván olvasóinak is sok sikert e sorok írója.

Garázson kívül tárolónak, felvonulási épületnek, horgász háznak is használható

Alapár: 240 ezer forint + áfa

Érdeklődni lehet a 72/447-760 és a 06/30-271-9446 telefonszámokon

A mintadarab megtekinthető:

Pécsett a Kanyar u. 22. szám alatt,

Mohácson a Szőlőhegy,
Csencsevár u. 5-9. szám alatt.

Császár Gergő

Hold anyám, Nap apám, Én a föld

Ahogy a Hold a Napnak,
úgy énekelek,
ahogy meghalok egyszer,
úgy életre kelek.

Ahogy a fák az égnek...
ahogy a víz a szélnek...
ahogy tegnap a mának...
ahogy fiú a lánynak!

(Ahogy madárzaj az esőnek,
Mindig minden, mindenki EGY.)

Somogyvári Milán

A Kedveshez...

Azt kérdelek tőlem Kedvesem:
Mi az, mi összetart?
Mi az, mi folyton bársonyos
Ölelésedbe hajít?
Maga a Sors volt egykoron
Az, ami összeköt
S hiszem, hogy túl a gondokon
Elhoz egy szebb jövőt!

Láttam tucatnyi szép leány
Delejes vágyait.
De oly értéket nem talált
Szívem, mint ajkaid.
Te vagy a legszebb lány nekem
Mi vagyunk Föld, s az Ég;
S Csillagszemed, ha nézhetem,
Nem riaszt semmi vég.

Téged imád a Pirkadat,
Tiéd a Délidő.
Minden bajában Rád akad
Szívem – a Szenvedő.
Mikor a Nap nyugodni tér,
S másoknak felragyog,
Miattad szép az Alkonyat,
S éjjel a csillagok.

Te vagy nekem a nyári Nap,
Te vagy az őszi szél,
Te vagy a tűz, ha elragad
Hidegével a Tél.
S mikor a fagynak vége van,
Tavaszi hajnal jó,
Szépséged ím határtalan:
Te vagy a szebb Jövő!

Fiatalok oldala

Prim Péter

Kabul, Afganisztán

Bár háború dúlt, Mardzsán nem félt, neki nem szabad, mert ő az állatok királya. Mindig büszkének és bátornak kell lennie, egyébként oda a tekintélye. Nem félt, csak éhezett, ahogy éhezett a többi állat és ember is. Ínséges idők voltak. A rácsok előtt katonák portyáztak, olyan volt az állatkert, mint egy valódi börtön. Börtön állatnak és embernek egyaránt. De Mardzsán nem félt.

Aztán egy nap felébredt és borzalmasan rettegett. Szörnyű fájdalmai voltak, arcának fele leszakadt, fél szemére megvakult, fogai kitörték és a lába is csúnyán megsérült. Gyenge volt és éhes. Mardzsán nem emlékezett a történetekre, de számomra minden megmaradt. Mintha csak tegnap történt volna minden. Forróság volt, száraz maró és fullasztó meleg. Mardzsán büszke tekintettel, bár farkas éhesen hűsölt a kifutó árnyékos részében. Egy részeg, kölyökképű szabadságharcos strázsált a ketrec előtt kezében egy gránát és egy karabély.

Láthatóan unatkozott. Ekkor jutott arra az elhatározásra, hogy játszadozik egy kicsit. Kibiztosította a gránátot és behajította az oroszlánketrecbe. Mardzsán a hőségtől kábán csak azt érezte, hogy valami a kifutó közepén huppan, épp olyan hangon, ahogy az étel szokott, amit a katonák bedobálnak. Több se kellett a bátor oroszlánnak, elrugaszkodott és egy hatalmas ugrással rávetette magát a gránátra. Pillanatokkal később a detonáció leszakította arcának felét, szétzúzta az állkapcsát, és örökre megnyomorította az állatok királyát.

Azt hogy mi lett Mardzsán merénylőjével azt nem tudni, mert a nagy felfordulásban eltűnt, mintha sohase lett volna. Mardzsán nehezen, de felépült a sérüléseiből. Fájdalmas, lassú léptekkel közlekedett a kifutón. Úgy nézett ki, mint egy törött porcelán, amit később összeragasztottak. Már félt. Mindentől, amit feléje dobtak, rettegett. Elfutni azonban nem tudott, mert sántított, és nehézkesen tudott csak mozogni. Aztán hirtelen megszűnt a félelme. Megnyugvást érzett, nem törődött semmivel, végleg feladta. Nem volt már büszke, mint a robbanás előtt, nem várt jobb időkre, egyszerűen csak elfáradt. Az állatok trónfosztott királya tíz évig még élt és szenvedett, de létében semmi méltóság, semmi szépség nem volt. Nyomor és fájdalom tükröződött arcán, csakúgy, mint hazája, Afganisztán utcáin.

Mára fent ül a csillagokban a hatalmas, rettenthetetlen testvérei között. Onnan kacsint ránk félszemével, ahol nincs éhség, nyomor vagy háború. Csak a kék ég, a nap, a hold és a csillagok.

Idelent, hamvai fölött, fejfája hirdeti, hogy itt nyugszik a háború szelíd oroszlánja,

Mardzsán, a kabuli állatkert királya.

Szerkesztőségünk várja fiatalok rajzait, verseit,
írásait a következő címen:
7614 Pécs, Pf. 59. • e-mail: hethatar@t-online.hu

Seneca gondolata a barátságról		Kükucsál Édes spányol bor	Száll Szolm. hang	Sötét szín Ötöl...	Ókori viselet	Divatos női név Csendben kel	Tüzet szüntet Gonosztevők rég.	Tagadószó Megránt	EEEE
1	Alátetet Ágat vág							Szántóeszköz Semmi	
2	Kevert len Felszínes, hatásvadász mű		Tűzérési alegység			Vállalati forma r. Katona-sapka	...mog Japán nagyváros		Belga aj. Kevert Aral
Eszes			Patások plédje Fontolgat					Torta kelléke	
Honvéds. központ r. Kiteker			50 Tisztviselő a határnál	Igekötő Határozórag		Kérdőszócska	Latin csont Csapatot vált	Német város	
					Matrózok itala	3	Forrasztó eszköz Néma káka	Kalamajka Erdei gyümölcs	
95 Főnöknek jelentünk		Csuk	Géneivel továbbad Operai daltbetét				Maugli kígyója Helyhat. rag	Antonov gépele Idegen művészet	
						Fapipás falu Becézett Ágnes			Féli Valami nek a veleje
Hosszúság jel Tahó	Fejtellenül zárol Idegen női név			2000 Kötőszó		Fának van Csendben leránt		Orleans része Izomkötő	
				1 Például a tél	Moszat			Szegénység	
Judo öltözék Tol		Amper Mega	Kötőszó Aramis foglalkozása		Dara Fél baba		Égtáj jel Kén vj.		Fél nyúl Sipákoló
		Házi mozi LI		Pénzintézetes				Kanyonban van Munka, szleng	
Csendes mén Vas vj.		Kükucsál Rakják		Juttattál Levegővel kapcsolatos			Méter Húros hangszer	Fejtellenül nyel Feltéve	
	Szőke folyó Rövid utca				500 Például	Idő jele Vékony betű	Megelőz Tojásokon ülő		
Francia utca Ókori pénzecske		Esze Tamás illetősége Zorro					Szerelme Turandot Költőményén		Alfa Külföldi pop diva
	Költőien ugrik Kárára van					Hegedű kelléke Tanuló vezető		Páratlan ormon	
		Sugár jel Tölgy angolul	Kerek betű Ruházat	Zérus	Cselekedet Orosz földesúr		... Ono, Lennon felesége	Végtelen Gabi	
Tíz négyzete Zenei hármas Ártórel Végtelen mélység		Magyar aj. Végtelen ruina		Szibériai folyó 51	Hangtalan relé Öv tartozéka		Ipszilón Titulus	Versforma Gallium vj.	Francia arany Verscsengő
	Gyilkol	Riksa hajtója Szolm. hang			Kevert rés 3,14		Áhítaná 2		
		Lám Gramm		Zongoraféle Megálló r.				Kézjel jelez 1	
Pénzügyi összeomlás						Határrag		Templomi könyörgés	

DRELICSKA ATTILA EMLÉKÉRE

KÉSZÍTETTE: CSÉPÁNYI PIROSKA

A keresztrejtvényt helyesen megfejtők és a megfejtést beküldők közül a szerencsés nyereménye: az 1000 óra című könyv, amely ezer karóráat mutat be. Beküldendő Seneca gondolata április 11-ig, a szerkesztőség címére (7614 Pécs, Pf. 59.) postai levelezőlapra vagy levélben, illetve az e-mail-címre (hethatar@hethethatar.hu).

A januári számunk rejtvényének megfejtése:

„Ha filozófushoz fordulunk válaszáért, a végén magunk sem tudjuk, mit kérdeztünk.” (André Gide gondolata)

A helyes megfejtést beküldők közül Váradi Marianna (1191 Budapest, Rákóczi út) olvasónk nyerte meg a Magyar Turizmus kártyát.

Démokritosz gondolata a barátságról		Rövid, prémes bélelt kabát	Kéttagú betűnk Baranyai település	Lovak befejsége Tyúkos táplálék	Talpon van Fagyaltot megenné	Öreg Gyűjtő-bomba anyaga	Pest köz. város Tanuló vezető	Leszid Taszít	1050
1		Kicsinyítő képző	Európai nép Névelő	Japán aj. Kenyérforma	Neptúnium Anglia aj.	Súly-mérték-egység röv.	Fél erkély Babas-	Fatuskó Idei	Elektron Szóval ingerlők
2	Nem is azért	Bec. Erika Számát szaporította	Epekedő Ruha tartozéka	Belga aj.	Hangtalan láma Csodálkozó kifej.	Indulatos hangot ad	Ütötte	Harmadik Háborodott	Hosszmérték Csendben
3	Folyami átkelő	Diák sportkör röv. 50							
A túloldalon Kedves ürlény						Kórház jele ... de Janeiro	Kerek sütemény 1000		
	Luxemburg aj. Tartótól megfoszt	Becézett Abigél Ifjúsági Magazin		Iga Indulat-szó			Utolsó előtti betűnk BGF	Többszjel Könnyelmű	Török rang volt
Becézett édes-ségek Szeráj			Vajon lombos növény? Költői felkiáltás Női hang-nem		Európai nép Angol fiúnév		Hóval beborít		
		Ételdarabkák Csendes hiba					Sor		
	Fél öl Füllel érzékel Félbe			1 Ajánlott-jel	Amper Olasz aj.	Regényalak Idő jele			
Becézett Ágnes							Fejetlen Osaka		

KÉSZÍTETTE: CSÉPÁNYI PIROSKA

A keresztrejtvényt helyesen megfejtők és beküldők között lapunk egyéves előfizetését sorsoljuk ki. Beküldendő Démokritosz gondolata április 11-ig, a szerkesztőség címére (7614 Pécs, Pf. 59.) postai levelezőlapra vagy levélben, illetve az e-mail-címre (hethatar@hethathatar.hu).

A januári számunk rejtvényének megfejtése:
„Mindig bocsáss meg az ellenségeidnek! Nincs, ami jobban dühítené őket.” (Oscar Wilde gondolata)

A helyes megfejtést beküldők közül lapunk egyéves előfizetését
Molitor András (7726 Véménd, Engelmann Pál u.) olvasónk nyerte.

VARÁZSKÉP – 232.

DR. MÁNDOKI LÁSZLÓ NÉPRAJZTUDÓS EMLÉKÉRE

Első számunktól kezdve mindegyikben található varázskép. Dr. Mándoki László néprajztudós nemcsak rendelkezésünkre bocsátotta világhírű rejtvénygyűjteményének ezen darabjait, hanem versikéket is írt hozzájuk. Ezt a hagyományt folytatva Szigetvári-Szattinger Krisztián jóvoltából ismét versikékkal jelennek meg a varázsképek.

Aki megtalálja a képben a keresendőt, kiszínezi, a képet kivágja vagy fénymásolja, és nem rest **április 11-ig** borítékba téve szerkesztőségünk címére (7614 Pécs, Pf. 59.) elküldeni, megnyerhet **50 szelet csokoládét**.

*A kutya ugat – ó, mily borzalom –
Amit talált, az egy borz-alom!
Körülötte csak úgy porzott,
Találd meg Te is a borzot!*

A januári számunk varázsképén a *sitanárt* megtalálók közül
SCHÄFFER JÓZSEF (7627 Pécs, Kanyar u.) olvasónk
nyerte az **50 szelet csokoládét**.

Szarvas István

Sági Györgyné Rejtő Ildikó: a Nemzet Sportolója

Rejtő Ildikó

A Nemzet Sportolója címről szóló okiratot, Sági Györgyné Rejtő Ildikónak, a kétszeres olimpiai bajnok, ötszörös világbajnok törvívónőnek Bajnai Gordon, a sportot felügyelő miniszter nyújtotta át a minisztérium aulájában. A díjat a Magyar Köztársaság kormánya 2007. december 19-én adományozta, ezzel ismerte el a magyar sport eredményességéért, sikerességéért és elismertségéért végzett több évtizedes munkáját. A miniszter úgy fogalmazott: Sági Györgyné Rejtő Ildikó hitével, küzdeni tudásával, állhatatosságával, becsületesen elvégzett munkájával nemcsak a sportolók számára lett példakép Magyarországon. A Nemzet Sportolója titlust viselő bajnokok 12 fős társasága nevében Gyarmati Dezső, a Nemzeti Sporttanács tagja méltatta Rejtő Ildikót, hangsúlyozva, hogy az ünnepelelt pályafutásával kiérdemelte a megtisztelő címet, s a Nemzet Sportolói egyetértésben, örömmel köszöntik őt körükben. Gyarmati Dezső köszöntőjében megemlékezett a kiváló atlétáról, Zsivótzky Gyuláról is, akinek helyét az illusztris társaságban Rejtő Ildikó vette át.

Rejtő Ildikó megköszönve a díjat külön megemlékezett egykori kedves edzőjéről, Hatz Józsefről, s köszönetet mondott egykori csapattársainak is.

Elbert Gábor sport szakállamtitkár pohárköszöntőjében Ildikó legendás akaratára hívta fel a figyelmet. A sportolónó ugyanis soha nem távolodott el a sporttól. A kilencvenes évek elején visszatért a pástra, és a veterán világversenyeken sorra aratva győzelmeit bizonyította, hogy akarattal és kitartással mindig eljuthatunk oda, ahová szeretnénk. A sportolónó életpályáját felidézve a tárca sport szakállamtitkára emlékeztetett rá, hogy az öt olimpián induló balkezes törvívónó Tokióban duplázott, egyéniben és csapatban is nyert, előtte és utána pedig három ezüst- és két bronzérmét szerzett. Világbajnokságokon tizenötször szólították a dobogóra. Több mint két évtizedes élvonalbeli pályafutása során öt vb-aranyat nyert. Az ünnepelelt olyan gazdag éremkollekción birtokosa, amely nemcsak egy sportoló, hanem egy ország számára is dicsőség. Az ünnepi pillanatoknak a Nemzet Sportolói közül szemtanúja volt Földi Imre súlyemelő, Gyarmati

Dezső vízilabdázó, dr. Hammerl László sportlövő, Polyák Imre birkózó és Portisch Lajos sakkzó is. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével – többek között Gémes György, a Magyar Vívószövetség elnöke, valamint Rejtő Ildikó egykori csapattársai, Bánvölgyiné Marosi Paula, Dömölky Lídia, Mendelényiné Ágoston Judit, Tóth Gézáne dr. Juhász Katalin.

A kitüntetés utáni fogadáson a Nemzet Sportolója készséggel válaszolt lapunk kérdéseire.

– Ildikó! Melyik érmét tartja legértékesebbnek?

Ez a mostani, a Nemzet Sportolója cím számomra a legértékesebb, minden érmet felülmúl.

– Valóban sokkal értékesebb az olimpiai arany, mint a világbajnoki?

A válaszom egyértelmű igen. Nagyon sok sportoló van, akinek a világbajnoki arany sikerült, de az olimpiai csak ezüst, és ezért szomorú. Boldog vagyok, hogy nekem mindkettő sikerült.

– Kínában lesznek érmeink a vívásban?

Két aranyra számítok. Kardvívásban vannak a legnagyobb esélyeink.

MEGRENDELŐ

Megrendelem a Hetedhéthatár című közérdekű magazint

..... példányban 2008. év hónaptól

12 számot
1500 forint előfizetési áron

Név:

Település: Irányítószám:

Utca, házzszám: Postafiók:

Tel./fax:

Fizetés: banki átutalással – postai csekken (a megfelelő aláhúzendó)

Egyéb megjegyzés:

.....
aláírás

A megrendelés alapján a kiadó küldi a számlát, illetve a postai befizetési csekket.

Visszaküldendő a szerkesztőség és kiadó címére:

7761 Kozármisleny, Mikszáth K. u. 24.

Bankszámlaszám: 50100112-12005985

(Nemzetközi: HU31-50100112-12005985)

e.graphic stúdió

• Egyedi könyvek

teljes kivitelezése
akár 50-100 példányban is

• Hetilapok, periodikák

tördelése és komplett
nyomdai kivitelezése

• Színes plakátok készítése

30×60 cm méretig

• Színes és fekete-fehér

fénymásolás és nyomtatás

Nyitva:

Hétköznap 08.00-19.00

7624 Pécs, Hungária u. 14.

Tel./fax: 72/227-350

info@edenscript.hu

Szarvas István

Arany Benjámint megosztva a *Nafaka* bosnyák és a *Jóvátétel* lengyel filmnek

Sarvas István

Két bosnyák filmrendező távozhatott összesen három díjjal a pécsi *Moveast* Nemzetközi Filmfesztivál Urániában tartott 2007. őszi rendezvényzáró estje után.

A nemzetközi zsűri elismerését, az Arany Benjámint-díjat és az 5-5 ezer eurós pénzjutalmat megosztva kapta *Nafaka* című alkotásáért a bosnyák *Jasmin Duraković*, illetve *Jóvátétel* (*Z odzysku*) elnevezésű nagyjátékfilmjéért a lengyel *Slawomir Fabicki*.

A *Nafaka* tisztelgés a balkáni háborúban életben maradt szarajevóiak előtt, mert bár a főszereplők a bosnyák főváros egyik kerületében élik át a legsötétebb borzalmakat, mégis rendíthetetlenül hisznek egy szebb jövőben. A *Jóvátétel* pedig a pitiáner bűnözők és az illegális bokszeccsek világába kalauzolja a nézőt, ahol nehéz jobb lehetőségekről ábrándozni.

A díjakat *Krzysztof Zanussi*, a nemzetközi zsűri tagja adta át, aki elmondta „37 egész estés filmet láttunk” az elmúlt napokban. Ez bármilyen zsűrinek túl sok lenne. A lengyel filmrendező a fiatal, első filmes rendezőknek címezte találó megjegyzését: „nem az első filmet készíteni a legnehezebb, hanem a másodikat”.

Egyedi látványvilágáért a nemzetközi zsűri – amelynek tagja Zsigmond Vilmos, a magyar származású Oscar-díjas operatőr is – külön kiemelte *Bogdán Árpád* Boldog új élet című filmjét, amely egy állami gondozott fiú megpróbáltatásairól szól, miután elhagyta az intézetet. A díjat Bogdán Árpád vette át, aki az Uránia vetítévászná előtt boldogan lobogtatva az oklevelet köszönte meg az elismerést.

Az Országos Diákzsűri és a Fipresci, a Filmkritikusok Nemzetközi Szövetsége – amely első alkalommal ad át elismerést Magyarországon – egyaránt *Jasmina Zbanić* Szerelmem, Szarajevó (*Grbavica*) című filmjét tartotta a legjobbnak. A történet egy édesanyjáról szól, aki a háború utáni években egyedül neveli lá-

nyát és rákényszerül, hogy egy éjszakai bárban vállaljon munkát.

A fesztivál igazgatója, *Szekeres Dénes* a díjátadón kiemelte: idén 350 külföldi és hazai filmet látott vendégül a *Moveast* Nemzetközi Filmfesztivál, amelyre az előző évekhez képest sokkal több egyetemista ellátogatott, a balkáni térség filmművészetét bemutató kurzuson például közel ezer hallgató vett részt.

Néhány gondolat a szervezésről: a sajtóvetítések a Művészetek Házában mostoha körülmények között zajlottak; a filmvetítések termeiben a filmfeliratokat az ülőhelyek felénél nem lehetett elolvasni; a filmek legtöbbje nem volt szinkronizálva. Nekem a versenyen kívül indult ukrán *Narancsos ég* című film tetszett. A történet a *Narancsos* forradalom két ellentétes táborához tartozó fiatal szerelmét mutatja be. Az idei fesztivál büdzséje 70 millió forint volt a tavalyi 120 millióval szemben.

Számomra a filmfesztivál legmaradandóbb élményét az nyújtotta, hogy két alkalommal részt vehettem Báron György, a Filmművészeti Egyetem tanára óráin, amelyet a jövő filmkritikusainak, forgatókönyvíróinak és dramaturgjainak tartott.

Az előadásokon megtudtam, lényeges, hogy kinek szól a kritika, mennyire kell objektívnek vagy éppen ellenkezőleg, szubjektívnek lennie egy filmes írásnak. Báron György aláhúzta, hogy óriási különbség van, hová készül a kritika: egy bulvár lapba, vagy egy hetente, vagy havonta megjelenő szakmai újságba. A Művészetek Házában Illés György világhírű tanítványaival találkozhatott a Mester és tanítványa sorozat közönsége. Itt volt Koltai Lajos, Zsigmond Vilmos (aki a zsűri tagja volt), Ragályi Elemér, Sára Sándor és Grunwalsky Ferenc. Báron György egyik óráját meglátogatta a magyar filmrendezők „fejedelme”, Jancsó Miklós, akitől megtudtuk: elképzelhető, hogy Mátyás király életéről forgat filmet. A fesztivál alatt Pécsen ünnepelte 86. születésnapját. Akinek elege volt

a filmnézésből a Mediawave szervezte magyar és kelet-európai zenekarok koncertjére mehetett, vagy a Hrabal-portrék kiállításban gyönyörködhetett.

A fesztivál eredményhirdetése előtt Gyimesi Kinga főszerzővel készségi választott a sajtóközpontban a Hetedhét-határ kérdéseire.

Milyen szempontok alapján kérték fel a zsűri tagjait?

Igyekezünk azokból az országokból neves filmszakembereket megnyerni a fesztiválnak, ahonnan a válogatások történetek. A fő szempont, hogy megfelelő szakmai háttérrel és múlttal rendelkezzenek, hogy méltóak legyenek arra, hogy megítéljék a legfiatalabb filmes nemzedék munkáját.

Mit gondol, mit jelent annak a filmesnek és filmnek, amely megkapja az Arany Benjámint? Továbbá mint jelent Pécsnek ez a fesztivál?

Azt gondolom, hogy ez a díj, amit kiadunk mind erkölcsileg, mind anyagilag nagy segítség. Első filmesekről lévén szó ez a tízezer euró, amivel hozzájárulunk a következő film elkészítéséhez azért nagy segítség és azt hiszem, erkölcsileg is komoly hozadéka van. Bízom benne, ahogy múlnak az évek egyre több tapasztalatot szerzünk. Jobban megismerik a filmfesztivált és egyre rangosabb lesz az Arany Benjámint díj. A városnak pedig, az a véleményem, hogy nagyon fontos. Egy olyan filmes múlttal rendelkező helynek, mint Pécs, akár filmforgatásokat, akár a korábbi filmszemléket tekintjük, lényeges kérdés. Akkor is, ha azt vesszük, hogy az Európai Kulturális Főváros programjában nyilván nemcsak a film a kiemelt művészeti ág, hanem amellet másra is szeretnénk hangsúlyt helyezni.

Megtudhatnám, hogy Önnek melyik film tetszett?

Nem tudtam az összeset megnézni. 200 programunk futott a nyolcnapos rendezvény alatt, minden vetítésre én sem jutottam be. Volt olyan film, ami nagyon tetszett, de azt inkább megtartanám magamnak.

SOPIANAE TOURS KFT. – Pécs, Ferencesek utcája 8. Tel.: 72/522-911
A legnagyobb osztrák-német utazásszervező Baranya megyei képviselete

Czupy György

Emlékek a régi Sellyéről – 5.

Sellye község életében különösen nagy volt a fejlődés 1895-től, a *szentlőrinci-nasici vasút kiépítése* és forgalomba helyezése utáni időben. A vasút piacot teremtett Szlavónia felé, ami az ipar és kereskedelem gyorsabb fejlődését eredményezte, mely a trianoni békekötés után megszakadt. 1912-ben kiépült a *Drávavölgyi vasúti vonal*, ami keleti-nyugati irányban összekötötte Sellyét a világgal.

Míg az *I. világháború csatamezőin* harcoltak a férfiak, addig az asszonyok itthon művelték a földet, vezették a műhelyeket, ápolták a Vöröskereszt betegeit. A frontokon 63 férfi halt hősi halált: nevüket a református egyház örökítette meg az 1924-ben vásárolt *hősök harangján*.

1918 ősze szomorú volt Baranyára nézve. Az 1918. novemberi belgrádi fegyverszüneti egyezmény arra kötelezte a magyar kormányt, hogy csapatait 8 napon belül vonja vissza a meghatározott demarkációs vonalra: Baja–Pécs–Dráva folyó vonalától északra. *1918. november 14-én* megkezdődik Baranya *szerb katonai megszállása*, amely 1921. augusztus 22-én ért véget a magyar katonai csapatok bevonulásával. 1921. augusztus 18-án, Sellyén a szerb főszolgabíró, csendőrség, katonaság jelenlétében a lakosok boldog örömmel nézték a református templom tornyára először kitűzött magyar nemzeti zászlót: majd pár óra múlva zászlódíszbe öltözött az egész község. A hároméves szerb megszállás alatt Sellye járási székhely volt, helyben járási főszolgabíróval, katonasággal, csendőrséggel. A főszolgabíró – erőszakossága ellenére – nem tudta levetetni a magyar címet a református iskola faláról, s a templomban való személyes jelenléte sem tudta elnémítani a magyar himnuszt. Sellyére a *magyar katonaság augusztus 21-én vonult be*, a csendőrség, a rendőrség Langmár Gáspár, Kiss Jenő századosok és dr. Csiky Béla rendőr segéd-fogalmazó vezetésével. *A diadalkapunál* történt kölcsönös üdvözlés után a lakossággal együtt mentek a református templomba hálaadó istentiszteletre. A községet a felszabadítás után a déli csapatok vezénylő tábornoka, *Soós Károly*, majd vitéz Nagybányai *Horthy Miklós*, *Magyarország kormányzója látogatta meg*, 1921. október hónapban.

Az 1864. évi 44. sz. t. c. kimondja, hogy bármely nemzetiségű honpolgárnak joga van a nyelv, a tudomány, gazdaság, ipar, kereskedelem, kultúra stb. előmozdítását szolgáló, az állam törvényes felügyelete alatt társulatokat, egyleteket, egyesületeket, köröket létrehozni, „Alapszabály” szerint működtetni, melyet a kormány hagy jóvá. A törvény szellemének figyelembevételével alakultak meg a különböző céllal működő intézmények a kultúra, szak- és szépirodalom terjesztése érdekében. Az I. világháború alatt a legtöbb szüneteltette működését, illetve több hivatalosan is feloszlott.

A gazda- és olvasókörök a parasztság körében végzett munka a demokratikus munka irányát is jelentette. 1921-es felmérés szerint gazdakör, olvasókör vagy hasonló intézmény minden második faluban volt Magyarországon. 1937-ben Baranya vármegyében is hasonló volt az arány.

(folytatjuk)

Lenkey István

A szülőföld vonzásában

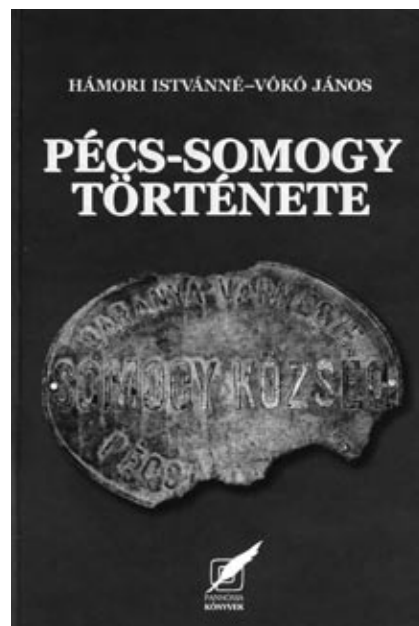
Lenkey István

A szülőföld és a felnevelő táj, az ott kapott szellemi indíttatások, az emberek közössége, az összekovacsoló helyi hagyományok és szokások mind-mind értéket jelentenek felnövekvő generációk hosszú sorának. Ebből az örökségből személyenként más-más részleteket emelünk ki, tartunk fontosnak. De az elmúlt századok hosszú láncolatában mindig voltak és – tán remélhetjük – a jövőben is lesznek olyan lokálpatrióták, akik nemcsak a saját személyükre, családjukra

vonatkozó ismereteket őrzik meg a meszezi múltból, hanem vállalkoznak az egész településre vonatkozó tudnivalók összegyűjtésére és közzétételére is.

Hámori Istvánné és Vókó János négy évtizedes szakszerű, alapos, sokoldalú és fáradhatatlan kutató és gyűjtő munkájának eredményeként vehetjük kézbe a *Pécs-Somogy története* című nagyszerű helytörténeti kötetet. Ez a külső megjelenésében is elegáns könyv Somogy földrajzi jellemzőinek, növény- és állatvilágának, vizeinek, éghajlatának megismertetése után bemutatja azt a gazdag történelmi múltat, mely i. e. 2100-tól vezet napjainkig.

Megtudjuk, hogy ezen a történelmi úton sokan jártak, az ásatások leleteinek bizonyossága révén megjelennek előttünk a

távoli múltba vesző népek emlékei mellett a kelták, a rómaiak, a népvándorlás, a honfoglalás korának emberei, az Árpád-kor világa. Megismerjük Somogy községnek egy 1406. évi oklevéllel kezdődő történetét a török időkön át, az 1848-as forradalomban való nemzetőri részvételnek, a kiegyezés és a századforduló korának, a két világháború körüli éveknek helyi vonatkozásait, melyet ezzel a József Attila-i idézettel jellemeznek a szerzők: „Lelkünkre így ül ez a kor.” A II. világháború utáni időt ismertette eljutunk a rendszerváltás éveikig.

A korszakok bemutatásával párhuzamosan élénk tárják a kötet írói a megélhetésért folytatott fáradtságos munkát, a földművelés és állattenyésztés, a halászat eszközeit, az építkezéseket, a vízimalmokat, a település kialakulásának fokozatos lépcsőit. Természetszerűen igen nagy helyet kap a bányászat meghatározó szerepének, a bányászok emberáldozatát is követelő mozgalmi tevékenységének bemutatása. Igen gazdag a néprajzi anyag: a közösséget összetartó népszokások, hagyományok ismertetése. Hírt kapunk a vallásokról, a római katolikus egyház és a baptista gyülekezet működéséről is. Megismerhetjük az iskolai életet, a kulturális és sportegyesületek sokrétű tevékenységét, s mindezekben a pedagógusok irányító-szervező munkáját. Sorra kerül a politikai pártok és a mozgalmi gyermek- és ifjúsági szervezetek működésének bemutatása is. Az utolsó fejezetben felsorolt emlékhelyek tiszteletadásul szolgálnak a világháborúk hősi halottai, a bányaszerencsétlenségekben elhunytak és a bányamunka színhelyei előtt.

A kötetben számtalan korabeli fotó mutatja be Somogy életét és embereit, az iskolatörténeti, a helytörténeti és a bányászati múzeumot, az emlékhelyeket, megörökíti a jeles napokat. A kötetet záró Függelék az 1959 óta történt eseményeket címszavakban tárja az olvasó elé. Végül a képek jegyzéke a felhasznált irodalom – Források címmel – segíti az eligazodást és a további tájékozódást.

Lenyűgöző Hámori Istvánné és Vókó János odaadó szeretete, fáradhatatlan kutató-feltáró-összegző munkája és az ennek eredményeként létrejött nagyszerű könyv, mely igen jó szakanyag a történelemtudomány számára, melyből sugárzik a „genius loci” (a hely szelleme), s amelynek megismerése bizonyára minden somogyi polgárt büszkeséggel tölt el, hiszen még a Somogyon sosem járt recenzens érdeklődését is felkeltette. (Hámori Istvánné-Vókó János: *Pécs-Somogy története*, Pannónia Könyvek, Pro Pannonia Kiadó, 2006)

Jéki László

Sötét anyag – sötét energia (3. rész)

Kitartóan keresik a sötét anyagot a fizikusok. Mértékadó becslések szerint a világegyetem anyagának mintegy 22%-a sötét anyag. Azért sötét, mert nem bocsát ki fényt, sem másféle, számunkra érzékelhető sugárzást. Sötétnek nevezhetjük azért is, mert egyelőre a sötétben tapogatózunk mibenlétét illetően. Ugyancsak ismeretlen jellege miatt kapta a sötét jelzőt az az energia, amely a gravitáció ellen hatva a világegyetem egyre gyorsuló tágulását okozza, ennek arányát 73%-ra teszik az össztömegben, így mindössze 5% marad a világegyetem látható, ismert összetevőire, a csillagokra. A sorozat 1. részében bemutatuk a sötét anyag lehetséges alkotórészeit és a megismerésükre indított fizikai kísérletek egy részét. A 2. részben folytattuk a feltételezett WIMP (Weakly Interacting Massive Particle, gyengén kölcsönható, tömeggel rendelkező) elemi részecskék kimutatására törekvő többi kísérlet ismertetését. A földi mérések után megkezdjük az égi jelek keresésének ismertetését, ezt folytatjuk most.

* * *

Ha a sötét anyagból álló galaktikus halóban két WIMP összeütközik, akkor az elméleti számítások szerint a két részecske szétsugárzódik, nagyenergiájú gamma-fotonok vagy más, normál részecskék jelennek meg. A mérőrendszerek ezeknek a szétsugárzásoknak a jeleit keresik.

Az Európai Űrügynökség 2002-ben felbocsátott INTEGRAL műholdja a korábbiaknál pontosabban mérte ki az elektron-pozitron részecske-antirészecske párok találkozását követően szétsugárzott 511 keV energiájú gamma-sugárzás keletkezési helyét. A műhold adataiból készített térkép szerint a pozitronok galaxisunk kidudorodó középső részében jelennek meg, nincs nyomuk viszont a galaxis lapos korongjában, amelyben mi is vagyunk. Középen vannak az öreg csillagok, a korongban pedig a fiatalabbak. A pozitronok megjelenésére kínálkozó egyik magyarázat szerint a galaxis magját a sötét anyag könnyű részecskéi veszik körül, ezek bomlásából származnának a pozitronok. A számítások szerint ez csak akkor képzelhető el, ha a sötét részecskék tömege 20 MeV alatti, nagyobb tömeg esetében más energiájú gamma-sugárzásnak is fel kellene lépnie. (A fizikusok által gyakran használt tömeg (energia) egységek így kapcsolódnak egymáshoz: 1 TeV = 1 ezer GeV = 1 millió MeV = 1 milliárd keV = 1 billió eV, egy proton tömege kb. 1 GeV.)

Galaxisunk középpontja felől rendkívül nagy energiájú gamma-sugárzást észleltek. Lehet, hogy a világegyetem ismeretlen, sötét anyaga a forrásuk? A pontos mérés lehetővé tette a forrás azonosítását, a kibocsátás a galaxis középpontjához köthető. Ha a gamma-sugárzás forrása a sötét anyag, akkor a kibocsátó részecskék tömegének meg kell haladnia a 12 TeV-et!

A sötét anyag részecskéire a Tejút gamma-sugárzását vizsgálva tehát két friss becslés szü-

letett: tömegük vagy jóval 20 MeV alatt vagy jóval 12 TeV fölött lehet. A korábbi, részleteiben kidolgozottabb elméletek közbenső értékeket jósolnak.

A Compton Gamma Ray Observatory űrszonda 10 éves adatgyűjtéssel feltérképezte az égbolt extragalaktikus, vagyis nem a mi galaxisunkból származó, 30 MeV-nél nagyobb energiájú gamma-sugárzását. A Würzburgi Egyetem kutatóinak a Physical Review Lettersben közölt számításai szerint a gamma-sugárzás forrása neutralínók szétsugárzása hideg sötét anyagban. A neutralínók a neutrínók szuperszimmetrikus párjai a szuperszimmetria elmélet keretében. Lehet, hogy a neutralínó a legkönnyebb szuperszimmetrikus részecske, lehet, hogy a WIMP-ek neutralínók. Tömegüket a proton tömegénél (1 GeV) jóval nagyobbak gondolták, a neutralínó tömegére 515 GeV-et kaptak, 30%-os bizonytalansággal. Ezen a példán jól érzékelhető, hogy mennyire különbözőek lehetnek egymástól a szuperszimmetrikus párok: a neutrínók és feltételezett szuperszimmetrikus párjuk, a neutralínók tömege között százmilliárdszoros a különbség.

A neutralínókkal kapcsolatban érdekes ötletet vetettek fel csillagászok: egy fekete lyuk körül keringő fehér törpe csillag megfigyelése közelebb vihet a sötét anyag mibenlétének felderítéséhez. A kérdés tisztázásához mindössze a fehér törpék fényességének változását kellene figyelemmel kísérni. A gondolat egy sor feltételezésre épül, ezért a siker egyáltalán nem biztos. Igor Moskalenko és Larry Wai (Stanford Egyetem, Kalifornia) gondolatmenete szerint a neutralínók a galaxisok középpontjában koncentrálnak az ott levő szupernehéz fekete lyuk tömegvonzásának köszönhetően. A fekete lyuk körül néhány fényév távolságban keringő csillagok magukhoz ragadják ezeket a WIMP részecskéket és „elégetik”. A csillagok magjában a WIMP részecskék más részecskékkel ütközve szétsugárzódnak, eredményül gamma-sugárzás és más részecskék jelennek meg. Ez a folyamat tehát egy újabb energiaforrás a csillag normál energiatermelése mellett. A fehér törpe csillagokban már leállt a magfúziós energiatermelés, az elnyelt sötét anyag lehet az új fűtőanyaguk. A sötét anyagot „elégetve” ezek a csillagok felfényesedhetnek, korábbi állapotukhoz képest sokkal, a Napnál akár több százszor is fényesebbek lesznek. Olyan fehér törpéket kell nyomon követni, amelyek erősen elnyúlt elliptikus pályán keringenek a fekete lyuk körül. A fekete lyuktól távol, ahol kevés a neutralínó, normálisan, a megszokott módon világítanak, de a fekete lyukhoz közeledve a sötét anyag elnyelése után drámaian felfénylenek.

2004 szeptembere óta a teljes HESS mérőrendszer üzemszerűen működik Namíbiában. A HESS (High Energy Stereoscopic System – nagyenergiás sztereoszkópikus rendszer) a nagyenergiájú (=100 gigaelektronvolt) kozmikus gamma-sugárzás minden eddigénél érke-

nyebb, jobb felbontású mérésére szolgál. (A név egyúttal a kozmikus sugárzás felfedezőjére, Victor Hessre is emlékeztet.) A mérőrendszer öt évig épült, Németország, Franciaország, az Egyesült Királyság, Csehország, Örményország, Dél-Afrika és Namíbia 19 kutatóintézete vesz részt a programban. A világűrűből érkező nagyenergiájú gamma-sugárzást a légkör elnyeli, elektronok és protonok zápora alakul ki. A részecskék a közegbeli fénysebességnél gyorsabban mozognak, ezért Cserenkov-sugárzás jelenik meg, ezt észleli a HESS. A négy, egyenként 107 m² felületű teleszkóp négy különböző nézőpontból mutatja meg ugyanazt a részecskezapot, így a bejövő gamma-sugárzás iránya 0,1 fok, beérkezési helye 10–20 m pontossággal határozható meg. A mérési adatokból 15% pontossággal lehet visszakövetkeztetni az elsődleges gamma-sugárzás energiájára. A mérőrendszer azért épült a déli féltekén, hogy optimális látószögéből vizsgálhassák galaxisunk középponti tartományát. Az ittlevő szupernehéz maradványok, pulzárok, a szupernehéz fekete lyuk bizonyára szerepet játszik a kozmikus részecskék felgyorsításában. A mérőrendszer egyik fő célja a galaxisbeli gamma-források felderítése.

Már az első mérőrendszerből egyértelművé vált, hogy kiemelkedően erős gamma-sugárforrás található ugyanott, ahol a szupernehéz fekete lyuk van. A korábbinál egy nagyságrenddel pontosabban sikerült a forrás helyét kimérni. Régóta gyanítják, hogy a galaxis centrumából nagyon nagy energiájú gamma-sugárzás lép ki. A sötét anyag részecskéinek, pl. a könnyebb szuperszimmetrikus részecskéknek a szétsugárzását gondolják forrásnak. Ha valóban a sötét anyag szétsugárzása, a részecskék annihilációja megy végbe, akkor ezek a részecskék nagyon nehezek (=10 teraelektronvolt) és a sötét anyag igen sűrű a galaxis középponti tartományában. További mérésekkel mód nyílik a forrás helyének még pontosabb meghatározására.

2007-ben kezdett adatokat gyűjteni a VERITAS (Very Energetic Radiation Imaging Telescope Array System) az USA-ban Arizona államban a Mount Hopkins hegyen. Jövőre pályára állítják a NASA GLAST teleszkópját (Gamma-ray Large Area Space Telescope). Mindkét rendszer gamma-sugárforrásokat keres a világegyetemben.

A WIMP részecskék szétsugárzása során nemcsak gamma-sugárzás, hanem más részecskék is megjelenhetnek, pl. a már említett elektron-pozitron párok. Az orosz-olasz PAMELA műhold ilyen folyamatokban keletkezett antiprotonokat és más antirészecskéket keres. Az Antarktison az IceCube (jégkocka) mérőrendszerben 4200 fényérzékelőt süllyesztettek a jégbe, hogy észleljék a Napból származó neutrínók által keltett fényjeleket. Ha nagyon nagy, 100 GeV energiájú neutron észlelnének, az már nem származhat a Napban zajló ismert magreakciókból, a sötét anyag számlájára írják.

(folytatjuk)

Videcz Ferenc

Bonyhádi requiem

(In memoriam Perczel Bertalan*)

Letört a hűség-fa utolsó ága;
Sok vihart állt kilencvenhárom évig.
Angyal surrant be cellányi szobádba;
Lépteid már az égiek kísérik.

Kifosztott kastélyotok minden kincsét
Imával őrizte kápolna-lelked;
Hit bőségére váltott földi ínség
Krisztus-szegénységben talált kegyelmet.

Sóhajt a templom vénült orgonája;
Reszkető kezed simítását várja
Némult sípokba bennszorult kiáltás.

„Requiescat in pacem!” – hull rög-ének;
Trónushoz díszruhás ösök kísérnek,
S fekete-fehér szóval püspök-áldás.

* A '48-as honvédtábornok, Perczel Mór dédunokája. 52 esztendeig volt a bonyhádi katolikus hitközség kántora. Temetési szertartását Mayer Mihály megyéspüspök úr celebrálta.

Révész Balázs

Levelek

Lehullok – szólt a levél,
És elengedte a fát.
Halk zokogással,
Hullott alább.

Földet érvén halk a zörej,
Átlépnek rajtad, ha kell,
És eltaposnak,
Egy életen át.

Halk zokogása rázza az öreg fát
Ágait hiába nyújtja,
Törzse meghajol,
A földre sújtva.

Mert kínozza a szél,
És az élet tovább,
Halk zokogása hallik
Egész őszön át.

S ha jó a hideg tél,
És nincs rajta már levél,
Fázik az öreg fa.

Csupasz testét csípi a dér,
Halk zokogása
A szívemig ér!

Rónai Béla

Magyarul – magyarán

Nyelvtan és helyesírás

Rónai Béla

Sokan és sokszor megfogalmazták már, hogy a nyelvtan, a nyelvi rendszer törvényeiről szóló tudomány és a helyesírás, vagyis az írásos nyelvhasználat szabályainak foglalatja, elválaszthatatlanul összefügg egymással. Elég, ha tudjuk, hogy a magyar helyesírás egyik, ha nem a legfontosabb alapelve a *szóelemzés*, amely eleve nyelvtani ismereteket föltételez. Sorra vehetjük a 299 szabályt, s jóformán nem találunk olyant, amelynek a megértéséhez és a gyakorlati alkalmazásához nem kellenek nyelvtani ismeretek.

Ezúttal az összetett mondatok végére teendő írásjel (pont, kérdőjel, felkiáltójel) szabályával igazoljuk fentebbi állításunkat. A szabály úgy szól, hogy a mellérendelő összetett mondat végére olyan írásjelet teszünk, amilyent az utolsó tagmondat jellege, tartalma megkíván. A kijelentő utolsó tagmondat végére pont, a kérdő végére kérdőjel, a felkiáltó és a kívánó tagmondat végére felkiáltójel való. Ahhoz, hogy helyesen járjunk el, ismerni kell a mellérendelő összetett mondatok fogalmát és fajtáit.

Az alárendelő összetett mondat végi írásjelet a főmondat fajtája határozza meg. Ehhez szükséges a kétféle összetett mondat megkülönböztetésének ismerete. A legtöbb hibát az ún. függő kérdés okozza. (L. az AkHSz. 242. sz.) A függő kérdés nem más, mint kérdő mellékmondat, amely a főmondattól függ.

Az írott szövegekben, főként az írott sajtóban ma már alig lehet találni ponttal lezárt klasszikus függő kérdést. Inkább csak egyenes kérdésnek álcázott, kérdőjellel végződő se ilyen, se olyan mondatokat olvashatunk.

A főmondat valahogy így indul: Az a kérdés, ... Felmerül a kérdés, ... Megtévesztő lehet a *kérdés* szó a főmondatban. A folytatás: ... hogy miért nem sikerült a kísérlet. ... hogy milyen tanulságokat lehet levonni. ... hogy vajon az elnök kiket akart meggyőzni. – Mind a három függő kérdés, tehát az alárendelő összetett mondatok végére pont kell.

A főmondat utal arra, hogy a mellékmondat kérdő jellegű lesz: Megkérdeztem, hogy ...; Kérdezősködtek, hogy ...; Tudni szeretném, hogy ... – A mellékmondat ugyancsak függő kérdés: ... vállalná-e; ... mi a véleményem; ... mit kutatnak. Ezeket is ponttal kell zárni.

A főmondat gyakran felszólító módban áll. Nézzük ...; Találjuk ki ...; Olvassuk csak ...; Hagyjuk ...; – Így folytathatók: ... mi újság; ... mi van a szövegben; ... miért csak ennyi. – Mindegyik után felkiáltójel kell.

A főmondat a kérdő: Ki meri azt mondani, hogy biztosan elpusztul egyszer; Ki gondol arra, hogy az ilyen magatartás sértő. – Ez esetben használjuk a kérdőjelet.

Első tekintetre bonyolultnak látszik, de nyelvtani ismeretek birtokában, gyakorlott mondatelemző készséggel könnyen és helyesen megoldható.

Czinege Bt. – Értékbecslés, vagyoneértékelés

20/9232-234, fax: 72/212-334 – Pécs, Csárda u. 13. 7627

Lenkey István

Télűzés, tavaszvárás

Lenkey István

Az évenként ismétlődő mohácsi télűző népszokás; a busójárás – a helybeli sokácok *pokladája* – az elmúlt évtizedekben több vonzó kiegészítő rendezvénnel bővült.

Ebben az évben a városban élő alkotók képzőművészeti és iparművészeti munkáiból rendezett *kiállítások sora* vonzotta az érdeklődőket.

A kifsarsang napját megelőzően a Soós Galériában **Kedves János** farsangi témájú festményeivel indult a sorozat. Ezeken az alkotásokon a busójárás spontán és rendezett eseményein átélte élmények elevenednek meg, melyeknek nemcsak a város lakói, hanem azok az idelátogatók is részesei lehettek, akik a hatnapos rendezvénysorozatot vagy annak egy-egy részletét közről átéltek. A busófejeket ábrázoló képek mellett az európai nagy karneválok hangulatát felidéző festmények is sorakoztak a kiállítóterem falán. A visszafogott színek jelzik, hogy az igazi napsütéses tavaszra még várni kell, de azért már a reményesség fényei, színei is megjelennek.

A Kossuth Filmszínház emeleti Kisgalériájában **Tatai Tibornak**, a Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatójának **Busók** című kiállítását nyitotta

meg Ferkov Jakab múzeumigazgató február 1-jén.

Az alkotó Mohács-sziget szülöttjeként kötődik a tavaszváró, törökűző néphagyományhoz. Már kisgyermekkorában hallotta, hogyan indultak a sokácok a várost és környékét rabságban tartó törökök kiűzésére – a legenda szerint. Maga is beöltözött janke lének, majd busónak. Kiállítása képein busóöltözékben sokféle vidám karakter jelenik meg portrészere-

re – a legenda szerint. Maga is beöltözött janke lének, majd busónak. Kiállítása képein busóöltözékben sokféle vidám karakter jelenik meg portrészere-

en vagy különböző cselekményeket életre keltve. Fekete, fehér, vörös, arany és ezüst színek utalnak arra a színes szöttevilágra, mely a sokác háztartásokat jellemezte (ezekből a szöttekből több szép darab látható a Kanizsai Dorottya Múzeumban).

Tatai Tibor formavilága stilizált, a maszkosok legfőbb karakterjegyeit hozza közel, kelti életre mesterien a grafika nyelvén.

Ugyanezen a napon **Kézművesek Mohácson – 2008.** címmel tizenegy maszkfaragó (*Antal Zoltán, Baráth Gábor, Élő József, Gagy Zoltán, Hafner Miklós, Kolutác Máttyás, ifj. Kunovszki János, Prókai György, Peiter József, Rosta Endre, Udvardi Krisztián*) munkáit láthattuk a Filmszínház Kamaratermében. Valamennyi álarc magán hozza az alkotója fafaragó technikai ismereteit, élményeit a busóálarok messzire visszanyúló világából és a néphagyomány ismeretét, mely beépült egy-egy elkészült darabba. Valamennyien egyéni vérmérsékletüknek, fantáziájuknak és kezűgyességüknek csodálatos világát tárták elénk. Így lettek alkotásaik egyediek, sokfélék, s ugyanakkor erről a páratlan hagyománynak a továbbéléséről vallók.

Grebenár Andor a népművészet mestereként többféle elemből összerakható buzogányokat, kereplőket (és vízfordófaakat) mutatott be. Ezek a kiegészítők az igazi busófelszerelésnek, hiszen a fallikus buzogány a teremtés mítoszának emlékét hordozza, a zajt keltő kereplő pedig a télűzést segíti.

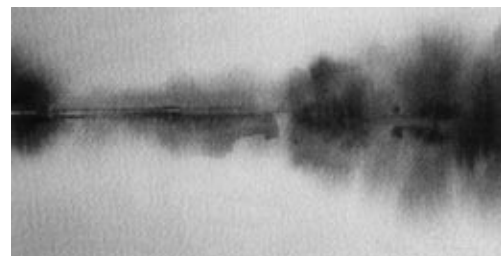
Négyen (*Kovacsics Ferenc, ifj. Lakatos László, Reiningger László, Ujvári M. Gézané*) fazekasmunkáikat állították ki. Valamennyien magas művészi szinten készítik a hagyományos mohácsi feketekerámiát, és kísérleteznek azzal, hogy a mai igényekhez igazítsák, emellett mindnyájan kitekintenek a színes kerámia felé is.

Többéves gyakorlat szerint farsang farkán kiállítást nyitottak a mohácsi Volksbank Galériában. Idén **Kedves István Dunatáj** című akvarellkiállításában gyönyörködhettünk.

Ezt a rendezvényt Skonda Mária, a Magyarországi Volksbank Zrt. vezérigazgató-helyettese és Köveskúti Péter, a Junior Art Alapítvány elnöke nyitotta meg. Kedves István szülőföldjének közvetlen környezetét és annak motívumait hozza elénk: vízparti részleteket, kikötőket, a Duna-gátat, hajókat, színes levelű fákat.

Motívumai és a megjelenített részletek olyan hangulatot keltenek, mintha éppen most lépnénk be a tájba, ülnénk le a gát egy csendes pontján szemlélődni. Tudatosítják bennünk környezetünk szépségeit, és így érzelmi kapcsolatot teremtenek a bennünket körülvevő vi-

lággal. Az alkotó az akvarelltechnikát magas szinten műveli – egyik méltatója szerint hazánk egyik legjobb akvarellistája –, kedveli a világos, ritmikus felületeket. Képei színekben gazdagok és légiesek: a ködöt és a folyó feletti párat is érzékelhetően tudja ábrázolni.

Dr. Vargha Dezső*

Dr. Vargha Dezső

Fejezetek Pécs, Baranya történetéből 1849-ben – 3. rész

Hogyan adták föl Eszékét?

Gróf Batthyány Kázmér az Országos Honvédelmi Bizottmány utasítására 1849. február elején elhagyta Eszékét abban a reményben, hogy gróf Esterházy Sándor árulása-átállása miatt előadódó súlyos helyzetet a Bácskában megmentheti. Ezt az alkalmat rögtön arra használta ki a titokban már a megadásra készülő eszéki tisztikar, hogy azonnal a megadásról tárgyaljon, és 1849. február 12-én átadja a várat a császári csapatoknak! Éder vezérőrnagy feladatául szabták előzőleg azt, hogy erősítse meg a várat, ő viszont összejátszott a császári csapatokkal a megadásnál. Kihasznlta ugyanis azt, hogy ő ismerte az erődítmény gyenge hadászati pontjait, és ezt nem habozott az ellenség tudomására hozni.

Eszék várának eleste nagy csapás volt a szabadságharc délvidéki katonáinak, támogatóinak, ugyanis Eszék stratégiai jelentősége miatt nagy hatással volt a katonai, politikai helyzet későbbi alakulására. Már az is előrevetítette a helyzet rosszabbodását, amikor a külvárost föladták. Ezt erősítették a tisztikar árulása mellett még további tényezők. A katonák nagy része kiképzetlen újonc volt, a tisztek a császári csapatoknál szolgáltak azelőtt, és fölütötte a fejét a szervezetlenség mellett a gyávaság, az ellenség túlerőjétől való félelem is. Az ott szolgáló tolnai, baranyai nemzetőrök családtagjai pedig elterjesztették azt a rémhírt, hogy Windischgrätz csapatai előtt már meghódolt az ország, és az a megállapodás született, hogy a leszerelő katonák, nemzetőrök hazamehettek. Így az ellenállásnak nincs semmi értelme az ellenséges „tengerben.” A császári csapatok egyik helyi parancsnoka, Trébersburg őrnagy pedig már február elején azt jelentette fölöttesének, Nugent tábornoknak, hogy egyre többen arra az álláspontra helyezkednek a védők közül, hogy föl kell adni a várat!

A megadás konkrétan úgy zajlott le, hogy a vár tisztikara február 12-én haditanácsot tartott, és ott elhatározták a védelem kellő szervezésének elhanyagolása miatt a vár föladását. Nugent tábornok a megadás utáni napon tájékoztatta a Pécsi Térparancsnokságot, és arra utasította, hogy a városi tanács kiáltványban tudassa

mindenkivel: a császári csapatok ellenállás nélkül vették be Eszékét.

Kossuth Lajos, Batthyány Kázmér a feladásról

Kossuth Lajos erről ezt írta Batthyánynak: „Eszék átadása borzasztó! Ötezer ember őrség, háromszáz ágyú, 2400 mázsa puska, három hónapi élelem, 190 ezer forint pénz – és feladja magát egy lövés nélkül – ennyi ezer emberrel és fegyverrel kevesebbünk van! Irtózat! Csak Méltóságod el ne jött volna Eszékéből, ez nem történhetett volna. E levelem célja azt, hogy Méltóságodat sürgetőleg megkérjem, küldjön szét emissariusokat és szedesse össze amennyire lehet az Eszék átadásával szerte hazabocsájtott legénységet. Legalább valami romokat szedjünk össze az eszéki ármádából.”

Batthyány április 12-i szózata a Dunántúl népéhez: „És most hozzátok szólok hazafiak, kik Eszék gyalázatos feladásában részt vettetek. Reátok nem vár más, mint örök gyalázat. El fogtok hurcoltatni Olasz honba és gyávaság átka követendi lépteiteket.”

Baranya, mint „császári bázis”

A vármegyei tisztikar február 15-én hódoló felirattal biztosította I. Ferenc Józsefet feltétlen hűségéről. A császári csapatok által megszállt Baranya vármegye testülete ettől kezdve politikai szerepet nem vállalt, gyűlései neve is törvényszék lett. A szabadságharc katonai irányítója, az Országos Honvédelmi Bizottmány által eddig megszabott helyi feladatok egyből semmissé váltak: sem a toborzás, sem a haderőfejlesztés, sem a helyi honvédelem más feladatai nem tartoztak már a hatáskörébe a császári uralom eljöttével. A vármegye polgári irányítója ifj. Majláth György lett, mint királyi biztos, és hatásköre is nagyon szűkre szabottá vált. A forradalmi kormány által zár alá vont Puchner báró – Bem József erdélyi ellenfele – baranyai birtokát azonnal föloldotta a zár alól, és kinevezte a vármegye új tisztviselőit. Február 17-én Pécs város tisztikarának kinevezése is megtörtént: Luzevich László lett a polgármester, Nagy József a városbíró, a kapitány Festl Rajmár, a tanácsnoki kar pedig Jellasich János, Kóbor János, Lam-

mer Frigyes, Müller Ferenc, Patkovics Ferdinánd, Pintér Mihály, Pirger Mihály, Radenich Imre, Vészits Imre.

Március 4-én tették közzé az oktrojált olmützi alkotmányt. Scitovszky János pécsi megyéspüspök ugyanaz nap hálaadó istentiszteletet tartott a császári csapatok tiszteletére. Az önálló helyi politikai szerepet játszó megyegyűléseket nem hívták össze, a főbírák hatásköre saját kerületükre szorult vissza, a helyi királyi biztosok által irányított alispánok rendeleti úton gyakorolták a kormányzás helyi feladatait. Március 12-én ifj. Majláth György örömmel jelentette Windischgrätznek, hogy végrehajtotta a kívánt változtatásokat a vármegyei és a városi tisztikarban, és a falvakban lefegyverezték a lakosságot. Az igazi hatalmat a császári katonai parancsnokság gyakorolta. Itt az volt a változás, hogy március 17-én Schottendorfer helyét a város térparancsnoki posztján Reich ezredes vette át. Windischgrätz parancsa értelmében március 27-én Majláthnak a vármegye területén újonctoborzást kellett elrendelnie – immár a császári hadseregbe akkor, amikor közben 19-én Bem József már kiűzte a császáriakat Erdélyből! Bár Perczel Imre alispán mindenben igyekezett a kedvébe járni az új hatalomnak, és császárhűségéhez nem fért kétség, az új hatalmi gyakorlat berendezkedését követően hivatalából való fölmentéséért folyamodott, megromlott egészségi állapotára hivatkozván...

Baranya területére közben igényt jelentettek be Bécsnél mind a szerbek, mind a horvátok. Windischgrätz herceg április 1-jén a szerb küldöttség bécsi tanácskozása idején jelezte is nekik, hogy ebben a kérdésben előbb a horvátokkal egyezzenek meg. Közben 1849. április havában Bácskában ismét kiújult a császári hatalom elleni ellenállási mozgalom. Nugent tábornok és serege ennek hírére elhagyta Pécsét, Jelačić pedig a Duna és a Dráva alkotta háromszögbe jelentős számú haderővel nyomult be. Május 9-én Baranyaváron székelt, a serege élelmezésére 5000 mérő zabot, 250 vágómarhát követelt a vármegye törvényhatóságától, ezt követően vonult át a már meghódolt Eszékre – a Dráva mentén.

* A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület szakosztályvezetője

Bányai Tamás (Észak-Karolina)

Jegyzetek – 12.

Kutyatánc

Tizenöt éven keresztül nekünk is volt egy kutyánk, egy cocker spaniel, s bizony – akár egy közeli családtagot – megsirattuk, amikor kimúlt. Tizenöt év egy ember életében is hosszú idő, kutyáknál már egyenesen matuzsálemi kor. Ahhoz mégsem volt elegendő, hogy bizonyos dolgokra megtanítsam. Az alapvető parancsszavakat, mint az ülj, feküdj vagy gyere ide, megértettem vele, ámbár legtöbbször ezekre is csak akkor hallgatott, ha éppen kedve volt hozzá. Tudom, mert hiszen ennek gyakran adta tanújelét, hogy értelmes kutya volt, csakhogy – mondhaták volna sokan – túl sok volt megengedve neki. Tény és való, el volt kényeztetve, verést sohasem kapott, szóbeli fenytést is ritkán, de – mondom én – igazából egyikre sem volt szükség soha.

Ahhoz, hogy vendégeink csodálatát kiváltó és szemképráztató mutatványokra betanítsam, a rendelkezésemre állónál jóval több időre lett volna szükség, aztán meg, nem is szándékoztam cirkuszban fellépni vele. Ámde nem csupán az időhiány tartott vissza az alapos trenírozástól. Valószínűleg az is, hogy nem tartozom a legtürelemesebb emberek közé, márpedig valakinek – akár az idomár gondjára bízott állatnak, akár egy önfejű, saját útját járni akaró gyereknek – a (be)tanításához elengedhetetlenül szükséges a türelem. Aminek viszont elmaradhatatlan velejárója a szeretet. Türelem nélkül is lehet szeretni valakit, de türelmet tanúsítani csak azok iránt vagyunk képesek, akiket szeretünk is.

Barátom az interneten átküldött nekem egy videóklipet, amin egy kutya táncol a gazdájával, vagy talán helyesebb a hölgyet idomárnak nevezni. (Egyébként a www.youtube.com keresőjébe elég beírni a dog dance szavakat és megtekintheti az, aki kíváncsi rá.) A videóklip láttán elmerengtem afelett, hogy is volt akkor a mi kutyánkkal? Mert betanítani a kutyát arra a táncra úgy, hogy ne tévessze el a lépést, mi több, ne a tánc közben jusson eszébe megkergetni egy macskát, nem kis feladat. És rengeteg időt, határtalan türelmet igénylő. De vajon megkövetel-e ugyanannyi szeretetet is ez a birkatürelem? Efelől kétségeim vannak, mindamelllett, hogy nem jut eszembe megkérdőjelezni egy-egy idomár hozzáállását. A kényszer ugyanis nem működik hosszú

távon, s ahhoz, hogy az állat engedelmeskedjen, szükségeltetik az ő szeretete is gazdája, gondozója iránt, amit viszont csak akkor mutat ki, ha van mit viszonznia. Ám a gazda-idomár szeretete ez esetben kimondottan önző, hiszen ilyen mutatványokra nem azért tanítják be az állatokat, mert az nekik jó. Az csak annak jó, aki trenírozta őket. Az igazi elismerést ő aratja le, a kutyának legfeljebb csak egy csont jut, ami kevés, még ha örül is neki.

Ezzel aztán a mi kutyánkat illetően meg is nyugtattam magam. Nem volt macerálva, senki sem akarta különböző trükkökre rávenni, és mi ugyanúgy szerettük, mint ha szajtáti mutatványokat produkált volna engedelmesen. Nekem elég volt az is, hogy időnként sört követelt tőlem.

Erre se én tanítottam, magától – s azt hiszem véletlenül – szeretete meg a sört. S hogy bennünket is szeretett...

Ha feltámadna, változatlan hűségével, ragaszkodásával bizonyítaná is. Táncolni viszont mi táncolnánk örömmünkben.

Illúziók

Az autórádiót hallgatva ütötte meg fülemet egy hír, miszerint nemi erőszak elkövetésével vádolnak egy világhírű illuzionistát. Bocsnát, de nekem már régóta nincsenek illúzióim, ezért ezt a szakmát sem kísérem figyelemmel, így aztán a szóban forgó illető nevét már el is felejtettem. Az azonban megmaradt emlékezetemben, hogy ez a szemfényvesztő úriember meg-invítált egy fiatal hölgyet karib-tengeri és magántulajdonában levő szigetére egy kis társas összejövetelre. Aztán kiderült, hogy a szigeten kettejükön kívül senki sem tartózkodik. (Ámbár akinek egy egész szigete van a Karib-tengeren, annak nyilván személyzete is, persze a szolgáltók – gondolom én – éppen akkor töltötték jól megérdemelt évi szabadságukat).

Kihasználva ezt az édeskettes együttlétet, a férfi erőszakoskodni kezdett vendégével. Arról nincs tudomásom, mire, meddig jutottak, csak azt hallottam, hogy a szárazföldre visszatérve a hölgy perbe fogta vendéglátóját.

Az a bizonyos illuzionista úriember, úgy látszik, szakmája áldozata lett, amikor kétes kimenetelű ábrándokba ringatta saját magát is, és azt képzelte, hogy vendége majd, mint a kezesbárány...

Nos, én személy szerint ösztönösen ellenzek mindenféle – testi, lelki, nemi – erőszakot, s a vendégszeretettel való visszaélést is elítélem. Nem védem tehát az illúziók eme világsztárját, már csak azon egyszerű oknál fogva sem, mert hazudott. Ha ugyanis előre közli vendégével, hogy édeskettesben lesznek, feltehetőleg a hölgynek sem lettek volna alaptalan elvárásai a vendégeskedést illetően.

Ámbár, ki tudja?

Szerencsétlen Mike Tyson régi esete jut eszembe. Ő éjnek idején szállodai szobájába invitált egy fiatal szépséget, akinek, már hogyan imponált volna a világhírű bokszoló kedvessége. Állítólag az a találkozó is erőszakoskodásba torkollott, amiért Mike Tysont hűvösre is tették egy időre. Őt azonban, ellentétben a bírósággal, nem tudom maradéktalanul elítélni. Mert vajon mit képzelt az a nőszemély? Egy heves vérmérsékletű, életerős férfi csevegésre hívja őt éjnek idején szállodai szobájába? Amikor diskurzusra ott van a hotel bárja is, felszolgáló személyzettel, italokkal, hangulatos világítással, és adott esetben védelmet is nyújtó más vendégekkel. Mike Tyson még csak nem is hazudott, nem ámította a leányzót jópofa társasággal meg hasonlók. Csak mi ketten, babám!

Ebben az esetben a nőnek lehettek illúziói, azoknak lett – ha lett – sajnálatos áldozata.

Szépreményű ifjú koromban velem is megtörtént, hogy magamévá akartam tenni a környék szépét. Nem, erőszakoskodásról szó sem volt! Hittem, jó megjelenésem, jó szövegem, megnyerő modorom megteszi a magáét, s leveszem a leányzót lábáról. Akkor kosarat kaptam, hogy abban nem csupán egy szakajtóra való alma, de egy egész piac is bőven elfért volna.

Akkor megtanultam, nekem ugyan lehetnek hiú reményeim, de azt képzelni, hogy mások is ugyanabban a tévhitben élnek, mint én, egyszerűen önámítás. Ami, most már azt is tudom, súlyos következményekkel is járhat.

A Gödöllő Club Színház szövegíró pályázatán második helyezett lett barátunk és szerzőtársunk: **Bányai Tamás** *Eltennélek láb alól* című alkotásával. A pályázat első helyezettje **Tornay Judit** lett, *Műzsák, alma, szerelem* című művével.

Kamarás Klára

Kamarás Klára

Sorshorgoló

Csak szem a szemre, lánc a láncra,
miként sodort a három párka...
Ki munkál, hajszol, mindörökre,
sorsunk szívósan ölti egybe.
Tervrajz szerint, vagy ég bolondja
szövi a szálát össze-vissza,
s nem tudhatjuk, mi lesz belőle,
közülünk kinek van jövője,
kiből lesz bölcs, gazdag, vagy árva,
csak szem a szemre, lánc a láncra...

Oltárra lesz terítő, fényes,
király palástja, széle véres...
vagy lábtörlő dohos sarokba,
aztán a sors szemétre dobja...
Ne nézz előre, ne nézz hátra,
horgolva, szöve, varrva, vágva...
csak szem a szemre, lánc a láncra...

Jaj, aki csak egy szem a láncban,
ne gondolkozzon, hisz bezártan
sodródik sorsa áramában,
és nincs kiút, csak ősi kényszer
megtartani, ne málljon széjjel,
amit a többi összefogna.
Nincs üdvösség, nem jutsz pokolra,
csak ez a szédítő motolla...
s magasztalva, vagy meggyalázva,
csak szem a szemre, lánc a láncra...

**Bösendorfer
hangverseny-zongora
az 1850-es évekből,
kitűnő állapotban
eladó**

Ár: megegyezés szerint

Telefon:

73/493-060 délelőtt

73/493-010 délután

Rónaky Edit

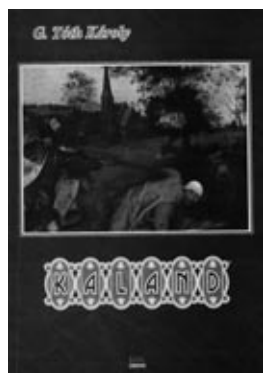
Olvasólámpa

Rónaky Edit

Sétáló kispróza

Váratlanul ért, hogy a szemlélődő, halk szavú és cseppet sem kalandor természetű G. Tóth Károly *Kaland* címmel írt könyvet. A borítón lévő Bruegel-kép (*Vakok*) is valami különlegességet sejtetett. Aztán végigolvasva a mindennapjaink színhelyeiről, jelenségeiről, eseményeiről szóló eszme-futtatásokat, rájövünk, hogy nem kell várjunk

extrém történések, világ körüli utazások bemutatására, életünk kalandjáról van szó. E kaland során a szerző – zajos világunk csendes szemlélőjeként – eltűnődik fontos értékeink (barátság, szerelem), szimbólumaink

(zászló) jelentőségén, útválasztásaink lehetőségén, de rácsodálkozik banális dolgokra is. Nemcsak a tarka tollú madarakat látja meg, hanem a szürke tucatgalambokat, kopott kis verebeket, szita alá szorult, vergődő köpölegyet is. De ezekben az egyszerű, jelentéktelen dolgokban észreveszi a különlegességet, a nem szokványosat: az árnyékok fontosságát, a varjak intelligens játékát, a mély vizek magával ragadó erejét, a holtágak megnyugtató csendjét, a róka udvariasságát (hogy csak a nyúl távozta után jön elő), rácáfol előítéleteinkre (a rendőr is tud engedékeny s a művészetre érzékeny lenni). Hírt ad már-már letűnő, de még helyenként felbukkanó foglalkozásokról: a szódásról, a dinnyésről, a seprűárusról. A hétköznapi történések közben fölremlenek érdekes emlékei, színes álmai, furcsa hangokat hall, szinte látomásai lesznek, s ezeket olvasva bennünk is felidéződnek hasonló élményeink, érzéseink, „kalandjaink”. G. Tóth Károly közismert mitológiai alakokról, dráma- és regényhősökről, filmszereplőkről fölfedez érdekességeket, más oldalról mutatja meg őket, mint ahogy tanulmányainkból, elemzésekből megszoktuk: Sziszüphosz a kő görgetését könnyedé tevő technikai megoldáson gondolkodik, Zeus gyenge, esendő. Az író elmélázik azon: mi lett volna, ha Biberach fölcseréli a porokat. A Colombo-jelenségen elmélkedve megállapítja, miként válhat valaki hivatkozási alappá, végső magyarázattá. Csaknem minden egyszerű eseten elgondolkodva alapvető életfilozófiai kérdésekről elmélkedik, s az esetlegesen elének kerülő

dolgok közt összefogó erőt sejtet. Tandori Dezső *sétáló versének* mintájára *sétáló kisprózá*nak nevezném G. Tóth Károly laza szerkesztésű, kitérőkkel, kacskaringókkal, elmélázásokkal telített – helyenként megiható, de inkább bölcsen ironizáló – írásait. Mindenkinek szívből ajánlom: látó szemmel tegye meg ezt a sétát! (G. Tóth Károly: *Kaland*, Ímea Kiadó, Pécs, 2007)

Szó- és képvarázs

Az elmúlt év júniusi számában olvashattuk Békés Sándor nagyszerű ismertetőjét Kovács József Hontalan költészetéről, *A világ foglalata* című kötetéről. Azóta két új versgyűjteményt is kézbe vehettünk e gazdag képi világú költőtől.

Szentandrassy István evangéliuma címmel a vizuális időjegyzés festőmesterét, a barokk rajz-katedrálisok alkotóját köszönti ötvenedik születésnapján mindannyiunk nevében, akik *Szentandrassy / Szárnyasoltára előtt állunk / kegyelemben*. Fölidézi a közös művészbárát: Péli Tamás személyiségét és alkotói világát, *Futamokat ír Sz. I. Mandelstam-rajzára*, és versek sorával méltatja „Szentit”, kinek művei *mint a nagy folyók, / besodorják a világot / a roppant tengerekbe*. (Kovács József Hontalan: *Szentandrassy István evangéliuma*, 2007)

A szerelem elsodró szenvedélye ihlette a *Tűzhálók* kötetnyi versét. A meghitt, bensőséges suttagástól a világgá kiáltás szenvedélyességéig erősödő hang a teljes intenzitásában és totalitásában megélt érzelem, kapcsolat minden örömét, a szeretett nő testi-lelki szépségét megénekl: ... *hajad / mint trópusi esők / zuhogása sűrű és nehéz; a szád végtelen íze / mint az óceánok fűszere; csípőd csillagivének bársonya / mint a tűz; hattyú lényed / lavina hó szitárgéngése*. Szentandrassy István érzékeny rajzai – a

költőről, szerelmes asszonyáról, csodálatosan szép nőkről és lovakról – elmélyítik, teljesebbé teszik szóvarázs adta élményünket. (Kovács József Hontalan: *Tűzhálók*, alkoTÓház, Agárd, 2007)

Motesiky Árpád

A gesztei Csinyi Péter és Csinyi Márton Rózsa Sándor szabadcsapatában – 3.

– Nem arról van szó, de majd később megérted, amit mondtam. Jegyezd meg, nagyon furcsák az emberek, még az egy seregben, azonos célokért harcolók is. A honvédtisztek között sem szent a béke. Mindig akad köztük, aki okosabbnak, nagyravágyóbbnak, bátrabbnak, ügyesebbnek képzelet magát. Akad, aki a parancsot sem teljesíti, hanem a maga feje szerint megy. Mi azonban egy más csapatba tartozunk majd, Rózsa Sándor szabadcsapatába. Hosszú út áll előttünk, nagyon messze van innen Szöged. Egy-két napig ám a Szinyei-tanyán várakozunk és ott folyik majd a kiképzés, néhány talpraesett legény már vár bennünket. Most azonban megebédelünk az aranyosi csárdában, a vendégeim vagytok – szólta Csecset Flórián.

– Köszönjük, de hoztunk magunkkal elég elemőzsiát a Zoboraljáról, Flórián bácsi legyen a mi vendégünk. Ebédeljünk itt a Duna partján valamelyik halásztanyán. Fű van még bőségesen, a lovaink is legelhetnek – mondta Márton, amire Péter rábólintott.

Csecset Flórián elfogadta a meghívást a finom falatokra. Még az otthon sült cipó sem száradt meg, amit vászonkendőbe, terítőbe bugyolált a fiúk édesanyja. Evés közben beszélgettek, Flórián jó társalgó volt, alaposan kikérdezte a fiúkat, de magáról is ejtett néhány szót. Megtudhatták, hogy főhadnagy volt az osztrák hadseregben, Burgenlandból származik, Fiumében szolgált, de gyakran átruccantak az olasz határon és néhány „stiklibe” keveredett, amiért körözték az olaszok, elfogató parancsot adtak ki ellene. De még mielőtt a felettesei is tudomást szerezhetek volna viselt dolgairól, simán otthagya a hadsereget és az előtte álló fényes katonai pályát, tehát „dezertőr”. A fiúk nem nagyon értették a „dezertőr” szó értelmét, de annyit sejtettek, hogy Csecset Flórián menekült és minden hájjal megkent ember, akitől sok jót, de rosszat is lehet tanulni.

– Fiúk, hallottatok-e a Dunáról, mit tudtok róla, jártatok iskolába? – kérdezte Flórián, némi fölényeskedő kicsengéssel hangjából, még mosolygott is huncutkásan.

– Igaz, hogy csak télen jártunk iskolába, de Pócsik Ferenc mester úr megtanított bennünket. Nemcsak számolni és olvasni tanultunk meg, hanem tanultuk Magyarország történelmét és földleírását, folyóit, hegyeit, városait. De megtanultuk falunk, Geszte határának madarait, fáit, bogarait, a vadon élő állatokat, nemeget a halastavakban és a gesztei patakban előforduló halakat is – mondta öntudatosan Márton.

– Más országokról nem tanultatok? – évődött tovább Csecse Flórián.

– Tanultunk, tanultunk, de azért a legszebb versek a mi vidékünkéről szóltak, én azokat szerettem a legjobban. Például a Nyitra vármegyéről szólót nagyon megjegyeztem: „Nyitra vármegyének van hosszas határa, / Hol mehetsz, ha tetszik, Újhelyre, Nyitrára, / Bajmótzra, Privigyre, Holits, Szakolcára / Érsek-Újvár, Galgócz; Leopold-Várára.” – szavalta Péter büszkén...

Csecse Flórián aztán más irányba terelte a szót. Elégedett volt a fiúkkal, nagyon értelmesnek, éles észjárátúnak tartotta őket. Ismertette velük a tervét. Elmondta, hogy néhány napig a Szinyei-tanyán fognak tartózkodni. De nem tétlenkednek, harcászattól folyik majd ott a kiképzés. Katonák lesznek, és nem kocsmái verekedők, harcolni tudó honvédek, a hazát védő harcosok. Harci módszereik eltérnek majd a honvédseregbe toborzott és kiképzett honvédekétől, de fegyelemre nagyon nagy szükség lesz. Csecse Flóriánnak is lesz egy külön százada, Pétert azonnal kinevezte őrmesterének, Mártonból pedig káplárt csinált. A fiúk hosszú téli esteken, amikor az öregek meséltek, hallottak az altisztek, őrmesterek kegyetlenkedéseiről, ezért Péter megjegyezte:

– Flórián bácsi, nem jó lesz ez így, nem akarok senkit bántani és megálázni. A zoboralji öregektől tudom, hogy a káplárok és őrmesterek minden hájjal megkent csirkefogók, mi nem akarunk csalók és tolvajok lenni...

– Jól figyeljete! Nagyapáitok igazat mondtak, a kaszárnyákban az őrmesterek és tizedesek bizony megalázták a magatok fajta honvédekét. Ráadásul nem is a mi vérünkéből származtak, hanem más nemzetek nációiból: csehek, osztrákok, németek, meg rácok voltak a közös hadseregben. A ti feladatotok azonban egészen más. Élen járni, példát mutatni és keményen harcolni a hazáért. A harcban szerzett „zsákmány” pedig nem lopás és nem csalás, hanem jogos szerzemény a mi népünkön elkövetett gazságokért. Ehhez hozzá kell majd szoknotok – mondta Csecse Flórián, és indulásra intette a fiúkat a kiadós ebéd után...

Estére érték a tanyára, ahol úgy tíz-tizenöt legény szaladt Flórián elé, aki nyugalomra intette őket:

– Fiúk, pardon, mától fogva honvédek, két társat hoztam nektek. Engedjétek, hogy bemutassam őket. Itt áll előttek Csinyi Péter őrmester és Csinyi Márton káplár. Testvérek, egy messzi vidékről, de a haza védelmére önként jelentkeztek, tehát fogadjátok el és tiszteljétek őket – mondta, majd lepattant lováról. A fiúk követték.

Azután paroláztak, ismerkedtek, bemutatkoztak és a Csinyi testvérek vacsorához invitálták a csapatot. A vacsora után sokáig beszélgettek, fogyott a gesztei borocská is. Márton, Péter ösztökélésére bűgő hangon énekelni kezdett:

*A csitári hegyek alatt régen leesett a hó,
azt hallottam, kisangyalom, véled esett el a ló,
kitörted a kezedet, mivel ölelsz engemet?
Így hát kedves kisangyalom, nem lehetek a tied.*

*Amott látok az ég alatt egy madarat repülni,
de szeretnék a rózsámnak egy levelet küldeni!
Repülj madár, ha lehet, vidd el ezt a levelet,
mond meg az én galambomnak, ne sírasson engemet!*

*Amoda le van egy erdő, jaj, de nagyon messze van,
kerek erdő közepében két rozmaring-bokor van;
egyik hajlik a vállamra, másik a babáméra,
így hát, kedves kisangyalom, tied leszek valaha.*

Péter természetesen segített öccsének az éneklésben, de neki eltérő hangja volt, amolyan rekedtes, keményen férfias hang. Néhány ismétlés után aztán együtt dalolt az alakuló honvédsapat.

A Szeplősnek nevezett pozsonyi fiú – egyébként kegyetlenül szeplős volt az arca, a haja pedig vöröses – felrikkantott:

– Valami vidámabbat nem tudtok? Arra tifeletem mind ilyen szomorúak az emberek? Minket is hegyek, a Kárpátok vesznek körül, de nem szomorkodunk...

Márton válasz helyett egy újabb zoboralji nótára zendített, Péter pedig felpattant és szaporán roptá a táncot:

*Gerencséri utca
végig piros rózsá,
szállj le kocsis az ülésről,
szakajts egyet róla.*

*Le is szakajtottam,
el is hervasztottam,
gerencséri leányok közül
egyet választottam.*

Csecse Flórián mosolyogva nézte a mulatozó, daloló, danolászó, jókedű legényeket. Talán az ifjúsága jutott az eszébe, a sok-sok burgenlandi és olasz lány, vagy már a jövőre gondolt. Neki a háború, a szabadságharc üzenet jelentett, a meggazdagodás reményét a jövedelmező sarcolás, ha úgy tetszik „rablás” következtében! „Csak a jogos jussunkat vesszük és visszük” – jelszó égisze alatt.

(folytatjuk)

Motesiky Árpád barátunk és szerzőtársunk a Vadászati Kulturális Egyesület által alapított vadászati kitüntetését, a Hubertus kereszt bronz fokozatát kapta a magyar nyelvű vadászati irodalmi tevékenységéért. A Hubertus keresztet többek között azok a vadászok kaphatják meg, akik a vadászati kultúra ápolásában és fejlesztésében érdemeket szereztek az irodalom, a képző- és ipar-, a nép-, a zene-, a fotóművészet területén.

Humorzsák

Szigetvári-Szattinger Krisztián

2/3 oldala

Szigetvári János szellemében

Tanulj tinó, ökör lesz belőled!

A Magyar Rádió Balázs Géza nyelvész által szerkesztett nyelvi játékában 2007. november 11-én elhangzott a címben szereplő feladvány, melyre alliterációs közmondásokat kellett gyártani. Mindezt úgy, hogy a közmondás eredeti jelentését megőrizzük. Hosszabb-rövidebb gondolkodás után az alábbi megoldásokat találtam ki:

Biflázz, bunkó, bödületes bölcs beszél belőlem!

Dedós, doktorálj!

Elmélkedj, emberke, ez esetben eszesedsz.

Élesítsd értelméd, éretlen, észkombájnná érsz!

Fiatal, fejből fejlődj felnőtté!

Gürcölj, gagy, górénak!

Haladj, hátulgombolós, hülyén halás helyett.

Képződj, kamasz, kútfőnek készülsz!

Lapozgass lapokat, lakli, lángész leszel!

Majom, magold magad műveltté!

Oktondi óvodás, olvasottá okosodj!

Önnön ösztönzésed öröksége örökös ökörség!

Pedalozz pendelyes, pöpecen paposodj!

Tanulj tini, tudóssá tesz!

A hetedik Harry Potter-könyv margójára

Az utolsó Harry Pottert volt szerencsém angolul elolvasni, így a magyar kiadás időpontjára már kis túlzással, de el is felejtettem a záróregény cselekményét. Arra azonban mindig emlékezni fogok, milyen csodálatosan érdekes szókinccsel ajánlkozott meg a könyv. Néhány példa:

Hamlet = falucska (Ki hitte volna, hogy Shakespeare egyik legnépszerűbb figurája egyszerűen „falucskát” jelent angolul?!)

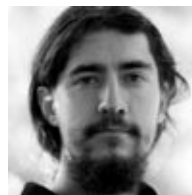
Wellingtoned (melléknév) = hosszúszerű csizmás láb; Wellington által hordott hosszúszerű csizma a mai angol nyelvben jelzővé alakult.

Petrify = megdermed, kővé dermed. Ebben a szóban egyaránt ott bujkál Szent Péter, meg az egyház megteremtése is, hiszen Jézus mondta: „Te Péter, azaz kőszikla vagy, és én erre a kősziklára építem egyházamat.” (Az ember néha kővé dermed a szavak mögöttes tartalmától.)

Nyelvi morzsák

Ha már a beszélő neveknél tartunk: Nézem a naptárban a sok furva nevet: Félix és Bódog. Erre beugrik, hogy a Félix azt jelenti, hogy Bódog! Miért is? Félix latinul boldogot jelent, ebből származik a kötelező tükörfordítás, kissé rusztikus kivitelben: Bódog.

Ezzel kívánok mindenkinek márciusban is „Bódog névnapot”!

Szigetvári-Szattinger Krisztián

Rónaky Edit

Humor

Rónaky Edit

A sokoldalú, kiváló miskolci költő: **Fecske Csaba Fricskamaxi** – mosolypróba – című (a Bíbor Kiadónál most megjelent könyvéből idézünk:

Kétsörösök

(Készült a Sörös Alapítvány támogatásával)

Talány

Nem érhetem fel ép ésszel,
mért csalt meg épp a gépésszel?!

Nászajándék

Ím, amit az ara nyere,
a vőlegény aranyere.

Identitás

Tehetnek-é a lettek
arról, hogy lettek lettek?

Amnesztia Tel-Avivban

Kiengedték a rabokat,
kivéve az arabokat.

Női dolgok

Rég tudja a petesejt,
mit ő csak egy hete sejt.

Edzés után

Kemény volt a tenispálya,
megizzadt a pénisz tája.

Ínyenc

De guszta
languszta!

Áldozat

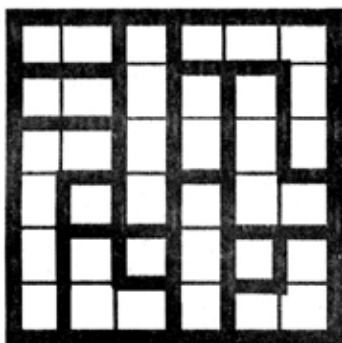
Betér a pesti a restibe
és szeszt ereszt le a testibe.

Késedelem

Kissé késve érkezett a bába,
a gyerek már elment iskolába.

Logika- és memóriafejlesztés

Színkeresés

A nagy háló kis mezőit úgy kell befesteni piros, zöld, kék vagy sárga színűre, hogy egy szín ugyanazzal a színnel ne érintkezzen!

Bűvös hetes

1		7			5
		3			
		2		3	
3	5		4		2 6
		7		6	
			2		
2			1		3

A fenti ábrát úgy kell kitölteni az 1-től 7-ig terjedő számokkal, hogy minden sorban, minden oszlopban és a két főátlóban is minden szám csak egyszer szerepeljen!

Egyformák?

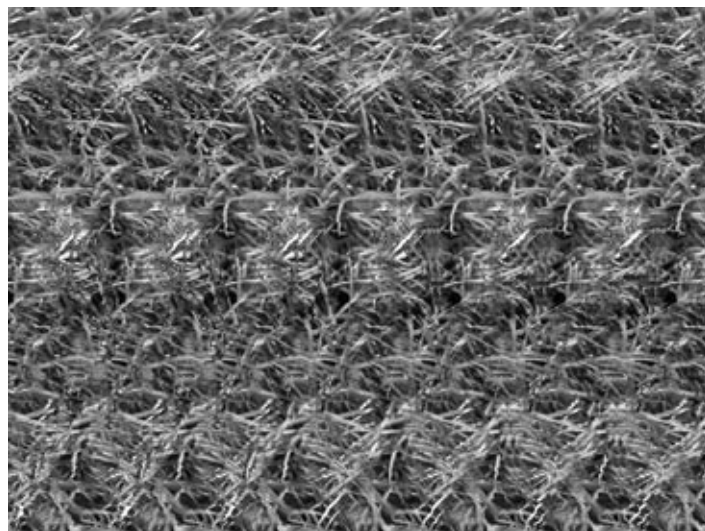

Az első képhez viszonyítva a 2-es, a 3-as és a 4-es képről is 5-5 részlet hiányzik. Ezeket kell megtalálni!

Tér-kép

A szöveg melletti képen felfedezhető egy elrejtett ábra, mégpedig térben érzékelhető!

A háromdimenziós kép úgy válik láthatóvá, ha a képet szorosan az orrunk alá tartva, a részletekre nem figyelve nézzük, majd lassan eltávolítjuk magunktól – olvasótávolságban kiderül, mi rejtőzik a képen!

Az Alexandra Kiadó könyv-újdonságai

Az év természetfotói, 2007 (BBC)
240x240 mm, 160 oldal, ára: 5990 Ft

A BBC minden évben meghirdeti „Az év természetfotója” pályázatát, melynek díjnyertes fényképei a természet szépségét és jelentőségét hirdetik. A

2007-es év legjobbjai, a portrék, az állati viselkedést bemutató képek, a természetvédelmi riportfotók és a metaforikus természetfotók mind-mind változatos témákat és stílusokat vonultatnak fel.

Franco Giorgetti:

Vitorlás hajók

A vitorlázás története a kezdetektől napjainkig

215x295 mm, 304 oldal, ára: 4999 Ft

A vitorlás hajók a tengerek fejedelmei: a ragyogást, az ünneplésséget, a kecsességet testesítik meg. A vitorlázás négy évszázadon át élte aranykorát. A kötet nagyszerű fotók kíséretében mutatja be a hajótípusokat és azok fejlődését, egészen a kezdetektől.

*

A kiadó weboldala

www.alexandra.hu címen található.

A Geographia Kiadó kötete

Népek

Szerkesztette: Szabados Tamás

170x165 mm, 736 oldal, ára: 5500 Ft

A gyönyörű fotókkal illusztrált album betekintést nyújt az emberiség kulturális kincseibe, megmutatja, milyen sokszínű az ember, lakjon a világ bármely tájékán. A nép-

csoportok, népek külső jellegzetességeinek eltérésein túl öltözetükben, szokásiakban is különböznek: dolgos hétköznapiakon, jeles ünnepnapokon, családi életük, vallási szertartásaik közben figyelhetjük meg őket a kötet képein, amely egy színpompás és lenyűgöző világszerte utazás élményét nyújtja.

Németh Tamás

Gamma Ray – Halloween

2007. november 16., Budapest, Petőfi Csarnok

Eljött a nap, amire talán minden magyar heavy metal-rajongó hosszú évek óta várt: a stílus két vezető német zenekara idén végre közös turnét indított el, ráadásul kezdő állomásként Budapestet választották. Különlegessé tette az eseményt az is, hogy Kai Hansen, a Gamma Ray vezére egykor a Halloween sorait erősítette.

Az elsőként színpadra lépő *Gamma Ray* ügyesen adagolta az aznap megjelent új lemez és a már klasszikussá vált régebbi albumok jobbnál jobb dalait. Áradt a zenészekből az energia, miközben minden zord metal-klisé meg hazudtolva vigyorogták végig a rendelkezésre álló hetven perccel. Programjukban

előkerült egy szélesebb régi Halloween dal is, a csarnokot majdnem megtöltő publikum legnagyobb öröme.

Csak részben volt jó a megérezése annak, aki dupla főzenekaros koncertet várt: a két csapat közel azonos ideig játszott, viszont a *Halloween* igényesen megépített színpadi díszlete és egyértelműen masszívabb hangzása nem erre utalt. Igazi rockcirkusz volt ez az „előzenekar” puritán, de emberibb produkciójához képest: gitár- és dobszóló, jelmezes bohóckodás egy rögtönzött kis színpadon, végletekig elnyújtott végű számok. A sokat kritizált énekes, Andi Deris mellett az egész tagcsapat kiválóan teljesített, kiemelendő dobosuk rendkívül technikás és pontos játéka. Ráadásul nem maradhatott el két közösen előadott „csemege” a Gamma Ray tagokkal – lehetett rá számítani, mégis a csúcspontot jelentette.

A Heaven & Hell, Trouble, Tool és Candlemass koncertek után újabb rockzenei unikumban lehetett részünk.

Babits-Komarov Baráti Kör

A közelmúltban tartotta éves közgyűlését a Babits-Komarov Baráti Kör, melynek célja a mostani iskola és elődintézményei egykori tanítványainak és munkatársainak bevonása rendezvényeikbe, az iskolával való kapcsolattartásba, az iskola képzéseinek segítése, és legfőképpen az alma materhez kötődés erősítése.

Az idén fennállásának 45. évfordulóját ünneplő Babits az eltelt időszak alatt több elődintézményt is jogelődnek tudhat. Az évtizedek alatt a következő intézményneveken működött az iskola: Újmecekaljai Gimnázium (1963–1967), Komarov Gimnázium, Postaforgalmi és Földmérési Szakközépiskola (1967–1989), a Janus Pannonius Tudományegyetem Gyakorló Iskolája (1989–1990) és a mostani PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola (1990–).

A Babits-Komarov Baráti Kör tagjai közé várja az egykori diákokat és tanárokat. A Baráti Kör idei kiemelt programja az évforduló megünneplése, s emellett számos más programot is kínál tagjainak. A B-K Bk. közgyűlése elnökként Lengvárszky Attilát ismételtén, míg alelnökként Weinreich Lászlót választotta meg.

További információ: Weinreich László Tf.: 30-3092329

» Rádióműsor «

MR6 – A RÉGIÓ RÁDIÓJA A Magyar Rádió Pécsi Körzeti és Nemzetiségi Stúdiója

Műsorrend magyar nyelven, hétköznapokon:

5.00 Hajnal-táj (MR1 – Kossuth Rádiótól)

HAJNALTÓL REGGELIG FM 101.7 MHz

Szerkesztők:

Orbán Violetta, Fábán Mária, Gungl László, Kovács Miklós, Zsoldos László, Nagy Gábor

6.00 Műsorkezdés, hírek röviden

6.10 Meteorológiai körkép

6.15 Dél-Dunántúli Krónika

6.23 Regionális lapszemle

6.30 Hírek, közlekedési információk

6.38 Sportösszefoglaló

6.45 A Dél-Dunántúl híreiből

6.52 A nap témája – riportban

7.00 – 8.00 Az előző óra menetrendje

8.00 Hírek

8.05 – 9.00 Magazinóra riportokkal

9.00 – 12.00 Itthon vagyunk!

Benne többek közt:

Auto-motor 101.7, Jelige, Zöld jelzés, Fogadó, Zenejubilista, 4-es Retró,

Magyar zenék órája, Blues – női magazin

Déli Dél-Dunántúli Krónika

12.00

12.30 Nótaszó

DÉLUTÁN FM 101.7 MHz

13.00 Friss Juice – szórakoztató műsor Varga Zoltánnal

16.00 Dél-után – a Régió Rádió zenés magazinműsora
Szerkesztők: Varga László, Nagy Gábor, Fábán Mária, Kis Tünde, Zsoldos László, Kovács Miklós

17.30 Esti Krónika

18.00 Estidőben! – szórakoztató műsor telefonos játékokkal és oldies-slágerekkel, nosztalgia-muzsikával 22 óráig

22.00-tól: Petőfi éjszaka

Hétfégi műsorrend magyar nyelven:

Szombat

8.00 – 12.00 Jó pihenést! – szórakoztató műsor, benne többek közt:
Ez történet a 7-en a 101.7-en: az elmúlt napok összefoglalója
Négyes Retro – régi nagy slágerek a 4-es stúdióból
Telefonos játékok

12.00 Déli Krónika

12.30 Nótaszó

13.00 Jelige – Apróhírdetések „nagy” története után kutakodik

Orbán Violetta, Fábán Mária, Erdei Krisztián, Kovács Miklós és Zsoldos László

14.00 Édes Éter – interaktív telefonos kívánságműsor 18 óráig

Szerkesztő: Császár Andrea és Erdei Krisztián

Telefon: 72/518-318 SMS-vonal: 30/30-30-233

18.00 Készülj az estére! A zene java

22.00-tól: Petőfi éjszaka

Vasárnap (hírek óránként)

8.00 „Kapocs” – ökumenikus magazin

9.00 Művészbemutató, Somogyi magazin, Tolnai magazin, Baranyai magazin (forgóban)

10.00 Régió-portré

11.00 Telefonos kívánságműsor

12.00 Déli Krónika

13.00 Régió portré ismétlés

14.00 Komolyzenei kaleidoszkóp, Lemezbörze

15.00 Ismétlőóra

16.00 „MÁS” – a Dél-Dunántúlon élő kisebbségek magyar nyelvű műsora

17.00 Pannon koncerttükör – a Pannon Filharmonikusok Pécs és a Régió Rádió közös műsora (A sorozat szerkesztője: Kovács Attila)

18.30 Opera-félóra – érdekességek az opera világából

NEMZETISÉGI MŰSORAINK AZ MR4 ORSZÁGOS ADÁSBAN:

Horvát nyelven:

AM 873 KHz 8.00 – 10.00

Német nyelven:

AM 873 KHz 10.00 – 12.00

Szerb nyelven:

AM 873 KHz 14.00 – 16.00

AZ MR6 PÉCSI RÉGIÓ RÁDIÓJÁNAK ELÉRHETŐSÉGEI:

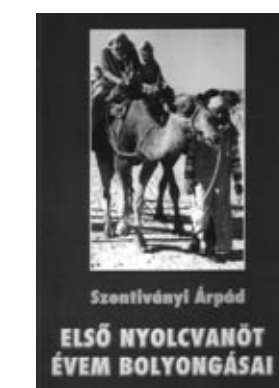
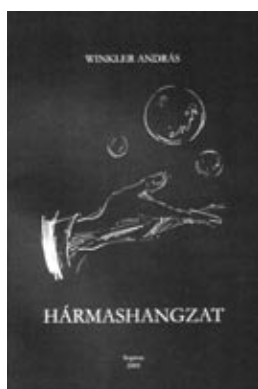
Telefon: 72/518-333

Fax: 72/518-320

E-mail: regioradio@radio.hu

Net: www.mr6.hu

Keresse az MR6 régió rádiót az iwiw-en is! www.iwiw.hu

K
ö
n
y
v
a
j
á
n
l
ó
n
k

Március – Tavaszelő, Böjtmás hava						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1 ♠	2
3 L	4	5	6 ♠	7 ☉	8 ✱	9
10	11	12	13	14 ☉	15 ♠	16 ♠
17	18	19	20 ♠	21 ●	22 ♠	23 ♠
24 ♠	25	26	27	28	29 ☉	30 ♠
31						

☉ Első negyed ☉ Újhold ☼ Kőd
 ☉ Utolsó negyed ♠ Csapadék ✱ Hó
 ● Telihold L Lehülés

Megjegyzés: Az újhold (☉) előtt és közben hidegfronti hatás várható. A telihold (●) előtti napokban és közben melegfronti hatás várható.

Kéri János

Havi ételajánlat –

Vendégváro sütemények húsvétra

Húsvéti kalács – Hozzávalók: 65 dkg liszt, 10 dkg margarin, 2,5 deciliter tej, 5 dkg élesztő, 3 egész tojás, 2 evőkanál rum, késhegynyi só, ugyanennyi szerezcsendió, 10 dkg mazsola, 5 dkg durvára vágott dió, 10 dkg apróra vágott cukrozott gyümölcs. **Elkészítés:** A hozzávalókat jól összedolgozzuk, megkelesztjük, a tésztából csinos kalácsot formázunk. Sütés előtt a tetejét bevagdossuk, és megkenjük 1 tojás sárgájával. Közepes tűznél szép világosra sütjük.

Sajtos rudacsokák – Hozzávalók: 13 dkg keményebb sajt, 15 dkg margarin, 22 dkg sima liszt, só, 3 evőkanál tejföl, 3 evőkanál tej. **Elkészítés:** A sajtot megreszeljük, majd összegyúrjuk a margarinnal, a liszttel, a sóval meg a tejföllel és a tejjel. Liszttel meghintett gyűrődéskán felújnyji vastagra kinyújtjuk. A tetejét megkenjük tojás-sárgájával, azután sajttal, és izlés szerint köménymaggal vagy szezámmaggal megszórjuk. Derelyevágóval rudacsokká metéljük, előmelegített sütőben, aranyárára sütjük.

KÉRI JÁNOSNÉ (Nagyvenyim)

Kéri Jánosné

Márciusi névnapok

1. szombat	Albin, Albina
2. vasárnap	Lujza
3. hétfő	Kornélia
4. kedd	Kázmér, Zorán
5. szerda	Adorján, Adrián
6. csütörtök	Leonóra, Inez
7. péntek	Tamás
8. szombat	Zoltán
9. vasárnap	Franciska, Fanni
10. hétfő	Ildikó
11. kedd	Szilárd, Borsika
12. szerda	Gergely
13. csütörtök	Krisztián, Ajtony
14. péntek	Matild, Tilda
15. szombat	Nemzeti ünnep,
Kristóf
16. vasárnap	Henrietta
17. hétfő	Gertrúd, Patrik
18. kedd	Sándor, Ede
19. szerda	József, Bánk
20. csütörtök	Klaudia, Alexa
21. péntek	Benedek, Napsugár
22. szombat	Beáta, Izolda
23. vasárnap	Húsvét, Emőke
24. hétfő	Húsvét, Gábor,
Karina
25. kedd	Irén, Írisz
26. szerda	Emánuel
27. csütörtök	Hajnalka
28. péntek	Gedeon, Johanna
29. szombat	Augusztá
30. vasárnap	Zalán
31. hétfő	Árpád, Benő

Március 7., péntek

Pécs: Kortárs képzőművészeti kiállítás és vásár a Pécsi Műhelygalériában (Várady Antal u. 5/a). Nyitva: kedd-péntek 12-17 óra, szombat: 9-12-ig.

Kaposvár: Pozsár Lajos népi iparművész kiállítása a Töröcskei Közösségi Házban március 17-ig.

Mohács: Dunatáj – Kedves István festőművész akvarell kiállítása a Volksbank mohácsi bankfiókjában és galériájában (Szabadság u. 3/a). A kiállítás március 31-ig tekinthető meg.

Kaposvár: Bóka Dezső festőművész kiállítása Toponári Művelődési Házban. Megtekinthető: március 14-ig.

Pécs: Húsvétváró – kiállítás húsvéti bélyegekből és az idei húsvéti bélyegen szereplő hímesek alkotójának, Mosonyi Éva népi iparművész alkotásából a Pécsi Postapalota kiállítóterében. Megtekinthető: március 31-ig.

Mohács: A tanár, mint diák – Kempf Anna rajztanár kiállítása a Kossuth Filmszínházban. Megtekinthető: március 20-ig, hétfő kivételével 10-18-ig.

Szekszárd: Stiller-Luzsicza Ágnes képzőművész és Luzsicza Lajos Árpád grafikusművész kiállítása a Művészetek Házában. Megtekinthető: március 29-ig.

Március 12., szerda

Kozármisleny: 17 óra – A nő egészsége, a család egészsége... Az osteoporosis megelőzése. Egészségvédő-megelőző program – Sokáczné Lovász Gabriella, Pro Sanitate díjas védőnő és dr. Barna Judit főorvosnő. Művelődési Ház.

Március 13., csütörtök

Pécs: 19 óra – A Bohém Trió koncertje a Művészetek és Irodalom Házában. A trió tagjai: Falusi Alfréd – dob, Korb Attila – harsona, kornett, zongora és ének, Ittész Tamás zongora, hegedű, tölcseres hegedű és ének.

Március 14., péntek

Kaposvár: „A szabadság szárnyán” – 17. Kaposvári Tavasz Fesztivál, március 14-től április 4-ig.

Kaposvár: 17 óra – 50 éves a Somogyi Fotóklub kiállítása. Együd Galéria. – 19 óra – Republik koncert a Városi Sportcsarnokban

Nagykanizsa: 19 óra – Tolcsvay László – Tolcsvay Béla: Magyar mise – rock-oratórium. Hevesi Sándor Művelődési Központ.

Dombóvár: 19 óra – Thunderfest – helyi és környékbéli rockzenekarokkal a Művelődési Házban.

Szekszárd: 20 óra – Sárközi táncház a Babitsban. A táncházat Taba Csaba és párja vezeti, muzsikál a Csurgó zenekar. Vendég: Farkas Lászlóné Pál Bőzsi (viseletbemutató, mesélés). Babits Mihály Művelődési Ház.

Március 15., szombat

Dombóvár: 18 óra – Városi megemlékezés a szigetközi Kossuth-szoborcsoportnál – 19 óra – A költő visszatér – kétfelvonásos rockopera a Magyarrock Dalszínház előadásában a Művelődési Házban.

Nagykanizsa: 19 óra – Ünnepi táncház a budapesti Fondor zenekarral a Medgyaszay Házban.

Március 16., vasárnap

Budapest: 17 óra – Marsai Ágnes képzőművész kiállítását nyitja szerzőtársunk: Rónaky Edit a Magyarok Házában (V. kerület, Semmelweis u. 1-3.)

Március 17., hétfő

Pécs: Húsvétvárás a Színház téren, március 17-től

Kaposvár: 15 óra – Magyar Mozdulatművészeti Társaság – Karnevál – Az állatok farsangja – táncjáték. Együd Művelődési Központ – 17 óra – Távoli fények, közelítő színek – Japán képző- és iparművészeti kiállítás a Vaszary Képtárban – 19.30 – Drahos Béla fuvoalastje a Liszt Ferenc Zeneiskolában.

Pécs: 19 óra – Vajda István: Pedig én jó anya voltam – Pogány Judit estje a Művészetek és Irodalom Házában.

Március 18., kedd

Pécs: 18 óra – A lánghordozó lovag – Itáliai lovaglegenda faragott, marcona bábokkal s ékes énekekkel előadva a Levendulaszínház és az Évkerék Társulat által a Művészetek és Irodalom Házában.

Kaposvár: 19.30 – Benkő Dixieland Band koncert az Együd Művelődési Központban

Március 19., szerda

Pécs: 19 óra – A Benkő Dixieland Band 50 éves jubileumi koncertje a PTE orvosi kar aulájában

Március 24., hétfő

Dombóvár: 19 óra – Nyuszifut Fesztivál – helyi és környékbéli rockzenekarokkal a Művelődési Házban

Március 25., kedd

Pécs: 19 óra – Szabadi Vilmos hegedűművész és Vigh Andrea hárfaművész estje a Művészetek és Irodalom Házában.

Március 26., szerda

Nagykanizsa: 17 óra – Ifjú tehetségek sorozat: Az út elején – Bakonyi Bence fotós kiállítása a Hevesi Sándor Művelődési Központban április 10-ig.

Március 27., csütörtök

Kaposvár: 19 óra – Cotton Club Singers koncert az Együd Művelődési Központban

Március 28., péntek

Dombóvár: 18 óra – Magyar mitológia sorozat – dr. Varga Tibor: „Szeme tűz lángja, fején ékes diadém...” a Szent Korona zománcképeinek elemzése. Művelődési Ház.

Pécs: 19 óra – Jonathan Swift: Szerény javaslat – előadja Lázár Balázs. Művészetek és Irodalom Ház

Március 29., szombat

Kaposvár: 16 óra – Nemzetiségi est német, horvát, lengyel, cigány, orosz csoportok közreműködésével az Együd Művelődési Központban

Március 30., vasárnap

Kozármisleny: 17 óra – Grace és Glória – a Pécsi Nemzeti Színház előadása a Művelődési Házban.

Március 31., hétfő

Kaposvár: 18 óra – Szabó István pánsíp-művész koncertje a Református Templomban – 19.30 – Bikini koncert a Városi Sportcsarnokban.

Pécs: 19 óra – Beethoven összes zongoraszonátája. Király Csaba zongoraestje a Művészetek és Irodalom Házában.

Nagykanizsa: 19 óra – Az örök Kalotaszeg – a Magyar Állami Népi Együttes vendégjátéka a Hevesi Sándor Művelődési Központban.

Április 4., péntek

Kaposvár: 15 óra – Katonazenekari találkozó a Kossuth téren

Kaposvár: Mesterek tornája – április 4-től 6-ig a Pannon Lovasakadémián.

Április 11., péntek

Pécs: 20 óra – Tudod, hogy nincs bocsanat – József Attila verseit előadja Hobo. Művészetek és Irodalom Ház.

Ez a Hetedhéthatár 232. száma

9771418

109005

08003

web-oldalunk: www.hetedhethatar.hu